

MANDRAC

GRAFFIT

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

SO TUDI TOKRAT NAJBOLJŠI PADLI ?

NEDELJA 15. SEPTEMBRA
od 17.00 do 24.00
NA SVETILNIKU

MANDRAČEVA FEŠTA
FEŠTA DEL MANDRACCHIO

Pogled v preteklost
BALINCANJE, PANDOLO, PAILO (ALKA)
ZURA & FRIŠNI KALAMARI, FARAONI
Šardele na vse načine, brodet, ribji namazi

Pogled v prihodnost
BIG BAND, GRAFFIT BAND
Pohod "MANDRAC"

SAMO ZA IZOLANE IN NJIM PODOBNE

Oprosti mi, dragi bralec Mandrača, da ti na tem mestu jemljem dragocen čas in še bolj dragocen časopisni prostor za nekakšno uvodno besedo ob prvi obletnici tega našega mini časopisa. Toda, na sestanku uredništva smo me določili za prostovoljca in zdaj sem prisiljen povedati besedo ali dve. Dobro, naj bosta dve:

Prvič: Mandrač je ena najboljših in najresnejših zabav, kar sem jih imel v svojem življenju. Nastal je spontano (po ideji KS Staro mesto), potem pa je bil, že zaradi samokritičnosti, iz številke v številko boljši. Izolani smo ga sprejeli, morda prav zato, ker imamo radi te vrste zabave, in danes je že dobrodošel prijatelj osamljenih in nesrečnih, zabavnih in težaških, srečnih in treznih. Mandrač je dober gost vsake klape.

Drugič: Mandrač si ni nadel strankarskih očal. Imamo le tista, ki kažejo stvari takšne, kot v resnici so. Komentarje in razlage prepuščamo drugim. Zato smo ponosni, da nismo nasedli na takšne in drugačne finte, da nam je italijanščina enako blizu kot slovenščina. Izola je še vedno kraj, kjer je najpomembneje biti človek. Nacionalno euforijo prepuščamo tistim, ki so na človeka že pozabili.

Pa še tretja (ki nima veze s prejšnjima): V nedeljo 15. septembra bomo naredili fešto po našem okusu. Vabilo je natisnjeno tu zraven, z moje strani pa še povabilo izolanom in nam podobnim. Zabavajmo se to nedeljo in vse slabe misli pustimo, vsaj za eno popoldne doma. Boste videli, da nam bodo v ostanku sveta spet zavidali. Saj je Primorska vendarle dežela z nekaj več soli.

Na zdravje in vse najboljše!

Drago Mislej

Un anno e' un periodo relativamente breve per trarre delle conclusioni possibilmente obiettive, comunque abbastanza lungo per trarre almeno qualche insegnamento. Il Mandracchio e' nato su iniziativa della Comunita' locale e con l'immediata adesione di un gruppo di giornalisti professionisti, abitanti di Isola e abbastanza idealisti per lavorare gratis, per una causa che va molto al di la di ogni possibile interesse materiale. Partiti con l'intento di colmare un certo vuoto informativo di portata "micro-locale" abbiamo ora un foglio che copre in pratica tutto il comune e per il quale c'e' interesse anche altrove. Siamo testimoni - ed il bello e' che ci fanno presente il fatto amici di Lubiana - di un fenomeno assai singolare. Siamo diventati una specie di coscienza pubblica. Ce lo dimostrano le lettere che giungono, la gente che ci ferma per strada indicandoci problemi aperti, i bambini, si anche i bambini che in un caso specifico vogliono che il loro problema venga trattato dal nostro mensile e che in questo numero anche trattiamo. Ce lo confermano i cittadini che protestano per non aver ricevuto l'ultima edizione. Visto che a Isola vivono anche appartenenti alla comunita' italiana, il Mandracchio che e' davvero bilingue, e' anche in un certo senso il foglio di questa comunita' italiana che finora forse non e' riuscita o non ha voluto esporsi come invece potrebbe o dovrebbe. Il Mandracchio, e questo lo abbiamo constatato all'ultima riunione redazionale, e' giunto ad una svolta. Visto che, gra-

zie alle inserzioni, e' possibile stamparlo in cinquemila copie e coprire le altre spese (non viene pagato il lavoro giornalistico!) e inoltre qualche soldo rimane nelle casse della Comunita' locale, il Comune ha semplicemente tagliato parte dei mezzi destinati alla Comunita' locale... Vi pare una cosa giusta e onesta? A noi no. Visto inoltre che il foglio viene fatto da un'equipe di professionisti e che il futuro del nostro fondatore (la Comunita' locale) non ha grandi prospettive dato che cambieranno le disposizioni di legge in merito abbiamo deciso (il comitato redazionale) di fondare una S.r.l. che potra' in seguito trasformarsi in S.p.a. "Il Mandracchio" che continuera' a stampare il foglio e si occupera' inoltre di altre attivita' legate all'editoria, alla cultura ecc. Il Mandracchio diventa dunque una cosa seria e professionale. Anche in futuro cerchera' di mantenere la propria autonomia e il proprio indirizzo programmatico. Visto l'interesse anche di alcune altre localita' apriremo delle rubriche nuove e non e' detto che rimarranno un mensile comunale. Le nostre ambizioni vanno piu' avanti. Diventare un bimensile, un settimanale e poi - si vedra'. La buona volonta' c'e', c'e' anche la nostra determinazione ad andare avanti e a svilupparci ulteriormente - ma sempre rivolti a chi ci legge: a voi.

A. Sumenjak

12

Ep. 19 settembre 91

180 % ŽALOSTI

(VO) V Izoli, kjer se zasebna ponudba širi, so najemniki družbenih poslovnih prostorov ob prejemu položnic pozeleneli. Kako je mogoče, da so se najemnine v avgustu povečale, tudi za 150 odstotkov? Za enak odstotek bi morali zasebniki dvigniti tudi cene izdelkom v prodaji. Ta pa ne raste, temveč pada. Zato vseh stroškov ni moč prevaliti na kupce. Breme teh davkov pa naj bi nosili privatniki - nosilci dejavnosti. Nekateri izmed njih smo pobarali kako bodo ukrepali:

MAJDA MARINŠEK, trgovina MAMI: "Doslej od Stekla, ki je lastnik lokala račun za najemnino nisem dobila. Trenutno plačujem za 47 m² prostora 9.200 din in 65 odstotkov porabe elektrike, ki jo trošim skupaj z njihovim poslovnim prostorom. Imam žarnice oni stroje. Po vsej verjetnosti bi mi zaračunali novo ceno, te dni pa sem dobila odpoved uporabe prostora. Tu naj bi po novem Steklo prodajalo stavbno pohištvo. Po skoraj treh letih bom morala znova začeti. Žal za mojo idejo ni v Izoli primerne prostora."

CARMEN PALISKA, MERENDINA: "Po novem naj bi plačala za 150 odstotkov več, kot mesec prej. Sprašujem se, kaj je stanovanjska vložila v poslovni prostor, da lahko zaračunava takšne tarife. Vemo, da nič. Pritožila se bom."

OLGA JEVSNIK, FORMA: "Z vsemi stroški tekočega poslovanja, ki dnevno naraščajo in z novo najemnino je sploh vprašanje ali bomo zmogli še naprej delati. Umetnost se bo prilagoditi, saj od te dejavnosti dejansko živimo."

Podobna razmišljanja pa tudi negodovanje nad nepričakovano visokimi podražitvami sem lahko beležil povsod. In kot je dejal eden od anketirancev, ki ne želi javno povedati svojega imena, je edina rešitev pred visokimi družbenimi apetiti, skupni nastop na občini, ki bi se ob odpovedi obratovalnic morala zamisliti. Pred meseci javno izrečene lepe obljube o hitrejši širitvi zasebne inicijative tudi na račun olajšav, so danes prekrite s pelinom.

eNI so ZA

Najemnina za poslovne prostore se obračunava po Pravilniku o oddajanju poslovnih stavb in poslovnih prostorov v najem sprejetem na IS SO Izola, dne 16.04.1991, Uradne objave, št. 16291)

Pred sprejetjem obravnavanega pravilnika IS so bile upoštevane tudi vse pripombe, ki jih je imel predstavnik Obrtnega združenja.

Višina najemnine - edini sporni element - izračunana po tem Pravilniku je v primerjavami z višinami najemnin drugih občin na Obali, v večini primerov nižja ali enaka.

Tako pridobljena sredstva se uporabljajo izključno za vzdrževanje in prenovo stanovanjsko poslovnih objektov. Če hočemo obdržati vsaj tak nivo vzdrževanja, prenove, ureditve fasad in objektov v celoti, je nujno obdržati po omenjenem Pravilniku izračunane najemnine, ki skupaj z drugimi prilivi (stanarina, soinvestitorstvo) omogočajo navedeni trend vzdrževanja, razvoja in revitalizacije mesta.

Glede na ekonomsko in družbeno stanje tako v občini Izola, kot v celotni državi, je razumljiv revolt posameznih najemnikov, vendar je ta revolt tudi odraz nepoznavanja potreb in razvoja mesta, nepoznavanja ekonomskih in tržnih zakonitosti in seveda tudi odraz premajhne kritičnosti do lastnega dela, premajhne fleksibilnosti glede ponudbe. V takem stanju, kot je danes naša družba, je potreben dvojni napor in trud, ne pa zgolj razbremenitve, ki na drugi strani pomenijo osiromašenje spet istih občanov.

Seveda pa se ekstremne stiske posameznih najemnikov, ki izhajajo iz sedanjega družbenega stanja, lahko tudi posamično rešuje pri ustreznih službah (oprostitev najemnine, socialna služba in podobno)

Skratka, želim povedati, da so takomenovani "družbeni apetiti" pravzaprav skrb za razvoj mesta, ki služi tudi najemnikom, ki so prav tako pomemben del te družbe.

Olajšave za hitrejšo širitev zasebne inicijative bi prav gotovo lahko zagotavljale ustrezne službe z bolj fleksibilnim delom, s spremembami različnih predpisov, določil in zakonov, ki danes še onemogočajo (namesto, da bi podpirali) hitrejšo podjetniško iniciativo.

Igor Maraz

O F F S I D E

Če bi ne bilo vseh križev in težav, ki spremljajo izolski urbanizem in stanovanjsko politiko, bi bilo v tem našem mestu zagotovo bolj dolgočasno, kot je. Kar brez nakladanja pogledimo nekaj primerov:

- O povišanih najemninah za poslovne prostore že govorimo na tej strani. Za primer povejmo, da je Godina Danilo doslej plačeval najemnino v višini 18.595,15 din, po novem izračunu pa znaša najemnina 33.519,83 din. Iskra servis je plačeval 10.886,60 din, po novem pa najemnina znaša 19.231,40 din. Marija Kralj je plačevala 2.665,05 din, nov izračun pa je 4.804,07 dinarjev. Seveda so ti izračuni za čas od 1.7.1991, IS in Zavod za planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve pa bosta najemnine mesečno usklajevala z rastjo industrijskih cen. Hvala jim.

- Posebna veselica so najemnine za javne površine. Najemnine so različne glede na lokacijo javne površine (Najvišje so na Kidričevem nabrežju, Velikem trgu in v Kopovem parku) in glede na namembnost (najvišje so za občasne prireditve, zabavišne parke, cirkuse in podobno, le nekoliko nižje so za gostinsko dejavnost). Na zdravje!

- Zasebniki, ki plačujejo takšne najemnine so se sicer sestali pred kratkim, vendar se kaj dosti niso dogovorili. Pokazalo se je le, da večino zanima odkup poslovnega prostora. Le zakaj?

NEPISME NIM VSTOP PREPOVEDAN

Kaj se pravzaprav dogaja z izolsko marino. Za boljše razumevanje, (ali večjo zmedo) bom skušal povzeti tisto, kar vem, kar sem prebral in kar slutim. Seveda se ni treba strinjati z mojimi predvidevanji, če pa ne držijo trditve, prosim odgovorne, da jih javno pojasnijo.

Dejstvo je, da gradnja marine trenutno stoji zaradi dogovora, da med turistično sezono gradnjo valobrana ustavijo. Valobran je že delno zgrajen (seveda v prvi fazi zasipanja), kar kaže tudi fotografija na prejšnji strani, najbolj zadovoljni pa so lastniki plovil ob Gostinski šoli, saj delno že varuje njihove priveze. Gradnjo bi morali nadaljevati te dni.

Nesojena izolska marina pa je postala zanimiva zaradi njene "obdelave" na republiški zakonodajno pravni komisiji. Seveda tja ni prišla po svoji volji, temveč po volji župana g. Grahka, ki je republiškemu javnemu pravobranilcu že decembra lani naslovil pismo in ga pozval, naj preveri zakonitost odprodaje družbenega zemljišča Marinvestu. Ker se po prvem pismu ni zgodilo nič pretresljivega, je župan pred kratkim poslal novo pismo, javni pravobranilec se je zganil, prav tako pa poslanec Marjan Starc in "mineštra" je začela vreti.

Pri Marinvestu se niso pretirano razburjali zaradi tega, saj so bili prepričani, da delajo pravo stvar in, da je vsa ta godlja lahko rešljiva, saj so vse akcije vodili v dogovorih na občinski ravni. Toda, kmalu se je pokazalo, da vse le ne bo šlo kar tako mimo.

Pri oddaji zemljišča (seveda ne gre za pravo oddajo, temveč za prodajo na daljši rok) so naredili napako, saj ustrezna zakonodaja pravi, da se lahko odda le komunalno urejeno zemljišče, kar v tem primeru seveda ni.

Republiška komisija je na seji sprejela sklep, naj vsi zainteresirani za ta primer predložijo gradivo s celotno dokumentacijo, po pregledu le-te pa bodo odločali o tem, ali bo sodišče odločalo o razveljavitvi pogodbe.

Nadaljevanje zgodbe je seveda lahko zelo razburljivo, saj je težko pričakovati, da bodo vsi zainteresirani skušali rešiti problem že na občinski ravni, saj je, recimo, župan pisal navedena pisma brez vednosti predsednika Izvršnega sveta, čeprav sta njuni pisarni ena nasproti druge. Predsednik IS pa je, med drugim, zastopnik občinskih interesov v upravnem odboru Marinvesta s pravico veta na vse sklepe.

Kolikšna je v vsem tem vloga političnih strank je seveda delikatno vprašanje. Dejstvo pa je, da bo razpletanje na občinski ravni možno le z dogovorom na tej ravni. Se vedno so namreč glasni številni Izolani, ki menijo, da je marina škodljiv projekt za Izolo in zaliv v celoti. Kako vpliven bo njihov glas pa bo v marsičem odvisno tudi od nosilcev projekta, ki bodo morali enkrat za vselej dokazati občanom, da bodo zares spoštovali vse pametne pripombe, ki so v preteklosti letele na račun te investicije.

Sicer pa se zdi, da je čas njihove nekritične samozavesti za vedno mimo. To pa je, v izolskih razmerah, že veliko.

Drago Mislaj

Zanimivo je bilo oni dan v Livadah. Na javno parkirišče je namreč pripeljal tovornjak s kioskom, ki naj bi ta del mesta v bodoče oskrboval s časopisi, tobakom in podobnim. Lastnik je seveda imel vse potrebne papirje, vendar stvari niso potekale tako, kot je pričakoval.

Na parkirišču so ga namreč pričakali nezadovoljni stanovalci iz bližnjih blokov in onemogočili postavitev kioska na parkirišče, ki je bilo namenjeno invalidom. Pred tem je na tistem mestu stal kontejner za odpadke, z njegovo prestavitvijo pa so stanovalci dobili dodatni parkirni prostor.

Jeza je bila na obeh straneh, zraven so bili tudi miličniki, končalo pa se je tako, da so kiosk postavili na bližnjo zelenico. Krajan pravijo, da tudi takšna rešitev ni primerna, odgovor ustreznih služb pa še sledi.

Mina MARINA

Se izolski marini ponovno obeta neslaven konec ?

V začetku tega leta so, po 20 letih napovedovanj, le zahrneli stroji, zdaj pa jim že grozi, da bodo delo končali pred koncem. In medtem, ko potekajo formalnopravna nategovanja o tem, kdo je komu kaj dal in ne prodal, velja spomniti na bistvo dvomov o upravičenosti gradnje tretje marine na Slovenski obali.

Eden temeljnih pomislekov je namreč ekološki. Kaj se bo zgodilo z izolskim zalivom in kako zagotoviti, da zaliv ne bo umiral še hitreje kot doslej ?

Investitorji so že v začetku lanskega leta, med drugim, dobili študijo diplomiranega inženirja gradbeništva, prof. dr. Rudija Rajarja z naslovom: IZRACUN TOKOV V MARINI IZOLA. Ugledni strokovnjak je s pomočjo posebnega matematičnega modela predstavil minimalne pogoje za kolikor toliko normalno gibanje vode v bodoči marini.

Sredi lanskega leta se je s tem izračunom pozabaval tudi mag. Vlado Malačič z Morske biološke postaje iz Pirana in avtorju projekta ponudil v razmislek nekaj svojih ugotovitev in kritik. Najpomembnejša je bila ta, da bi bilo treba takšne analize dati v preverbo tudi drugim strokovnjakom, predvsem iz tujine, saj jih pri nas dejansko ni.

Vse kaže, da je ta reakcija imela določen učinek, saj je dr. Rajar decembra lani investitorju dostavil nekoliko dopolnjeno analizo, ki v zaključkih vztraja predvsem pri naslednjem:

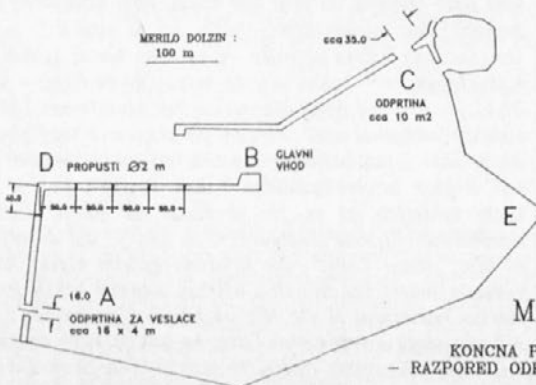
1. Poleg glavnega vhoda v marino in prehoda za veslače (na začetku valobrana, ki ga ravnokar gradijo) je treba obvezno narediti odprtino še v starem pomolu, v novem pa vgraditi dodatnih pet propustov s premerom 2 metra. Takšna rešitev naj bi zadostovala namesto dražjih zapornic ali celo črpalk.

2. Vsi razbremenilniki (kanalizacija itd.) morajo biti speljani v morje izven marine, prepovedati pa je treba vsakršno uporabo sanitarij na plovilih v marini.

3. Vse to naj ne bi poslabšalo stanja voda v starem mandraču, prehod na starem pomolu bi lahko celo prispeval k čiščenju te vode.

Tako torej strokovnjaki. Na Marininvestu študijo seveda poznajo, javnost pa ve o njej bolj malo. Gradnja ekološko tako zahtevnega projekta pa vsekakor zahteva tudi nadzor javnosti.

Zdaj vemo nekaj več. Velja si zapomniti, mar ne?

PRILOGA 6
Marina Izola

KONČNA PREDLAGANA REŠITEV
- RAZPORED ODPRTIN V VALOBRAHNIH

OKROG NAM-REŽE

KATAstrof rePORT

(KG) V prvem polletju tega leta je v gospodarstvu Izole prišlo do velikih sprememb. Te spremembe se nanašajo predvsem na zasebna podjetja, ki jih je iz meseca v mesec več. Ob zaključku 1990 jih je bilo 31, do sedaj pa jih je že 50. Seveda pa gre predvsem za mala podjetja, saj zaposlujejo vsega 2,3 odstotka delavcev, kar ne prispeva kaj dosti k zmanjšanju brezposelnosti v občini. Konec junija je bilo v občini 1153 brezposelnih delavcev.

Sicer pa je v Izoli 62,3 odstotka delavcev zaposlenih v gospodarstvu, v negospodarstvu pa kar 37,7 odstotka. Konec leta 1990 je bilo to razmerje 70,55 proti 29,45 odstotka. V gospodarstvu je največ zaposlenih v industriji (39,9 %) in v ribištvo (30,5 %). V zasebnih podjetjih je zaposleno 54 delavcev ali vsega 2,3 odstotka vseh zaposlenih v gospodarstvu. Na eno zasebno podjetje pride 1,08 zaposlenega delavca. Od skupno 50 zasebnih podjetij ima zaposlene delavce vsega 21 podjetij.

Nova zasebna podjetja se večinoma ukvarjajo s trgovino in le manjši del s proizvodno dejavnostjo. Od 50 zasebnih podjetij vsega 21 zaposluje od 1 do 9 delavcev, ostali pa ne zaposlujejo dodatne delovne sile. Zato ni pričakovati, da bi na račun zasebnih podjetij zaposlili tiste, ki so na Zavodu za zaposlovanje vsled stečajev in prestrukturiranja gospodarstva v občini.

V tem polletju je v stečaju Mehanico, ki je imel 1434 zaposlenih, Ladjedelnica 2. oktober s 374 zaposlenimi delavci, Ferrotehna s 136 zaposlenimi in Gabiano z 22 delavci. To so seveda podatki za leto 1990. Trenutno pa je v teh podjetjih zaposlenih skupaj 898 delavcev, oziroma manj kot polovica. Vsa omenjena podjetja so v stečaju od 30.4.1991, Gabiano pa že od prej. Od skupno 75 podjetij v družbeni in zasebni lasti je 30 podjetij poslovalo z izgubo. Celotna izguba v tem polletju pa znaša: v gospodarstvu 327.038.000,00 dinarjev in v negospodarstvu 74.896.000,00 dinarjev. V negospodarstvu praktično nihče ni posloval z dobičkom, izgube pa niso prikazali le: Gostinska šola, Srednja ekonomska in kovinarska šola in Dom upokojevcev.

V gospodarstvu so izgubo pridelali: Mehanico, Ladjedelnica 2. oktober, Oprema, Iplas Polimer, Gabiano, Staklo, Galeb, Ferrotehna, Simonov zaliv, in Belvedere.

V negospodarstvu imajo izgubo: OŠ Vojka Šmuc, OŠ Dante Alighieri, Matična knjižnica, Zdravstveni dom, Bolnišnica, Vzgojno varstvena organizacija, Počitniški dom upokojevcev SRS in Center za socialno delo.

Izvoz? Skupno smo izvozili za 176.182.000,00 din ali 14,1 % vsega prihodka. Po podatkih narodne banke Slovenije je izvoz v Mehanico padel v obdobju januar-Maj 1991 celo za 79 odstotkov.

Kaj pa plače? Čisti povprečni osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu znaša 7.377,00 in v negospodarstvu 8.802,00 dinarjev.

(Podatki so povzeti o poročilu IS SO Izola. Komentar prepuščamo bralcem.)

Kakorkoli obrnemo, ribiški praznik je dogodek. O dogodkih pa imamo ljudje, seveda, različna mnenja. Tudi z ribiškim praznikom, ki je sicer že nekaj let deležen različnih kritik, je tako. Nekateri člani uredništva so ob tem zapisali svoje ugotovitve in razmišljanja, tukaj pa so izvlečki iz teh zapisov.

...Zdi se, da številne kritike za takšno in drugačno organizacijo letijo na napačen naslov, na Turistično olepševalno društvo. Kdo se sploh skriva za pomembnim naslovom? Verjeli ali ne, štirje upokojevci, zanesenjaki, ki jih je v času dveh praznikov (praznik pomladi in ribiški praznik) moč najti v prostorih društva od dopoldanskih do večernih ur. Računajo, sprejemajo prijave, svetujejo. Brez plačila ali honorarja. V vsebino praznikov se neradi vključujejo, saj ugotavljajo, da jih je čas prerasel. O vsebini bi morali odločiti na občini, vendar vse kaže, da tudi tam ni pravega človeka za te stvari...

Vlado Ostrouška

...Dogodek ne more biti priložnost za srečanje ali prijateljski klepet; strnjena reka ljudi v obe smeri tega ne dopušča! Vrste v slaščičarnah in pred blagajnami priložnostnih stojnic kaj hitro odženejo manj vztrajne; takim tudi zmanjka volje za iskanje praznega stola. Pa bi morda še šlo, če bi človek ne izgubil vsega dobrega razpoloženja ob pogledu na razstavljeni spalir ponujenega blaga. Preprosto težko je razumeti, kako lahko najdejo prostor na takem tradicionalnem krajevnem prazniku prodajalci tolikega neokusnega blaga! Ali res sodijo v tako praznovanje kavbojke in sintetične bluže? Pa igre na srečo - boljše igre za lahko roko in še lažjo pamet? Nam gre res že tako slabo, da je v občinsko blagajno potreben tudi denar s takimi davščinami? In vrtiljak, v vseh možnih oblikah in hitrostih? Lahko, toda ne na osrednjem prireditvenem prostoru! Tja bi vendarle kazalo postaviti kaj drugega, da bi narodno zabavnemu ansamblu v narodnih nošah ne bilo treba čakati, da utihne glasba s "ciganodroma", ki sicer ničkolikokrat preglesi njihovo izvajanje.

Mirjam Muženič

...Letošnjega sem se po portoroški tragični nezgodi bala, zaradi nasilja, ki si v takšnih "masovkah" z lahkoto utira pot med povsem nedolžne ljudi. Na enem svojih domala vsakodnevnih sprehodov in postankov po mestu sem se spraševala, čemu ga sploh potrebujemo, ko pa imamo brez tega od Lonke do Svetilnika čisto dovolj vsega, kar domačini in gostje skupaj potrebujemo. Odlično morsko hrano že takoj na začetku obrežja, pri Delamarisu, dovolj prostrano sprhajališče in ob njem dovolj jedalnice in pijače za žejne in lačne vse do Punte, pa muzike za vsak okus, hkrati pa še dovolj možnosti za mirno in intimno uživanje vsega tega.

Zakaj torej nek oguljen praznik, ki kakovost vsega tega bistveno poslabša? Zaradi nekaj stojnic s suho robo in drugimi banalnimi stvarmi, ki sodijo na običajno sobotno dnevno tržnico, nekatere pa nikakor v mesto, ki da kaj nase? Za nekakšen luna park, ob katerem stoji začuden otroci z žetoni v roki, ki jim ne uspe priti do avtomobila, ker so odrasli hitrejši. Zaradi gneče, ki pomeni, da ne moreš do spodobnega stola, da moraš za pladenj rib stati v vrsti in da potem ugotoviš, da "sardel na žaru ni, ker je preveč dela"? Da na obhodu po rivi ne srečaš niti enega znanca, s katerim bi pokramljaj? Da zaman iščeš prostor za avto in si ogleduješ žalostno podobo poteptanih zelenic, ki so se spremenile v parkirišča?

Neva Zajc

...Dobrih dvajset let nazaj, se mi je zdela izolska fešta nekaj veličastnega. Pa ne zato, ker sem imel občutek, da sem tam neke videl simpatijo, ampak zato, ker se mi je zdela tako domača. Res domača fešta. Potem, ko je simpatija postala moje dekle, nato zaročenka in končno moja boljša polovica, in ko sem postal Izolan, sem si lahko ogledal vse naslednje fešte, ki so rasle, rasle, postale biznis, da bi končno izgubile svoj prvotni čar. Do zadnje, ki bi po besedah nekaterih prijateljev morala res biti zadnja. Ne vem sicer zakaj bi naj izgubili takšen praznik. Morali pa bi gotovo vanj vložiti mnogo več truda. Ne samo tisti entuzijasti iz turističnega društva, na katere potem letijo kritike. Vsi skupaj! Kje smo bili z našo pristno ponudbo? Kar pogledajte, kaj je bilo na voljo. Ne bi niti govoril o tistih kičarijah, ki so jih prodajali ob glavni cesti: od svetlečih obročkov do tipično orientalskih pisanih sladkorček. In kdo je dal dovoljenje vsem tem krošnjarjem? Če ne bi bilo "Alpen Liebe", kot priskrbo pravim alpski koči Delamarisa na "Lonki", kjer pa vendarle pripravijo resnično odlično morsko hrano in če ne bi bilo kioska Delamarisa v starem mandraču, bi vse skupaj bilo kot po navadi: roštilj in kotel, ki resda nimata prav nič skupnega s tem delom Istre, pa tudi z Istro nasploh ne...

A. Sumenjak

TELEFONI

(MD) Iz krajevne skupnosti Korte poročajo o gradnji telefonskega omrežja v KS. Iz poročila je moč razbrati, da akcija gradnje poteka normalno. Zaradi vojne in drugih težav, v katerih se nahajamo, se je celotna zadeva rahlo zavlekla. Zamude so tudi pri plačilu prispevka krajanov, ki bi moral biti po pogodbi zbran do konca avgusta, vendar je do zamude dveh obrokov prišlo tudi zaradi nepravčasno poslanih položnic. V kratkem pričakujejo izdajo gradbenega dovoljenja in s tem zeleno luč izvajalcu, Telemont iz Kopra, za začetek del na primarnem omrežju. Medtem so pospešeno izvajali dela na sekundarnem omrežju v naselju Korte, ki jih bodo nadaljevali po programu v drugih naseljih.

Predstavniki PTT Koper zagotavljajo, da bo projekt telefonije v kortožanski krajevni skupnosti zaključen v dogovorjenih rokih. Iz krajevne skupnosti so še obvestili, da je še sprejemajo prijave za pridobitev telefonskega priključka.

Ker pa je "ablast" le oblast bo še najbolje, da stopite do KS in se na lastne oči prepričate, kaj se zares dogaja.

MI S HRIBA...

Takšen je naslov podlistka, avtorice Nade Morato, ki ga bomo začeli objavljati v naslednji številki Mandrača. Vsebine seveda ni treba posebej napovedovati, za pokušino pa morda le odstavek:

...Dolga leta smo se potegovali, da bi nam vrnila stara imena. Četore pa že tri leta, odkar so jim odnesli stare kašipote, nimajo svoje table. Tudi Dvore srečujemo še ponekod...

IZOLA OKUPIRANA ?

Naslov primeren za vojne čase, članek pod njim pa skorajda poziv na linč. In kaj je tisto, kar ogroža Izolane in jim odteguje Bele skale - njihovo zadnje pribežališče? To je Odlok o razglasitvi Krajinskega parka Strunjan, ki sta ga konec leta 1989 na pobudo Medobčinskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran, sprejeli izolska (ur. obj. 3-90) in piranska (ur. obj. 5-90) skupščina. Del Krajinskega parka je tudi Naravni rezervat Strunjan. Ta se razteza od plaže hotelskega kompleksa Belvedere do (in vključno s njim) rta Strunjan, obsega pa klif, posamezne erozijske krape in tudi pripadajoči 200 metrski pas obalnega morja. Omenjeni odlok predvideva tudi označitev rezervata ter ponazoritev osnovnih omejitev oziroma prepovedi. Žal je prišlo pri oblikovanju napisa do neljube napake (namesto Izola se je tudi na tistih tablah, ki so na območju občine Izola, zapisal Piran), ki je globoko ranila domoljubna čustva zavodnih Izolanov in za kar se iskreno opravičujem. In zakaj Naravni rezervat Strunjan? Obala je enkrat, bogat, občutljiv in obenem zelo oblegan prostor. Gospodarjenje in uporaba tega prostora sta zaznamovana z nenehnimi konflikti in nasprotujočimi si zahtevami varovanja okolja in potrebami t.i. razvoja. Tudi priobalni podvodni svet je bil do nedavnega in je pravzaprav v veliki meri še danes, bolj ali manj zanemarjen, pretirano izkoriščen in kar je najslabše, obravnavan kot nekakšno priročno odlagališče vseh vrst odpadkov in odpadkov. Viri konfliktov so predvsem slededeči: - velika gostota prebivalstva in temu primerna količina neprimerno obdelanih komunalnih odpadkov, - industrija in druge dejavnosti (npr. luka), ki bodisi zasledajo in spreminjajo obalno črto ali pa so vir onesnaženja, - turizem, ki se zaradi nekritične obravnave neomejeno širi (gradnja bivalnih kapacitet, marin ipd.), - ribištvo nasploh, predvsem pa tisti načini, ki zelo radikalno spreminjajo morsko dno (koče, ramponi), - pretiran razvoj marikultur. Povedano velja v veliki meri tudi za slovensko obalno morje oziroma za celoten Tržaški zaliv, kjer sta degradacija in uničevanje morskega okolja vsakdanja procesa. Rezultati kategorizacije obalne črte na osnovi stopnje naravne ohranjenosti (Svetličič & Krizan, 1985) kažejo visok odstotek urbanizirane obale (75%) in zelo nizek odstotek bolj ali manj naravne obale (prbl. 18%). Vsemu navkljub pa se je v zadnjih letih, deloma zaradi višje ekološke zavesti, predvsem pa zaradi vidnih sprememb (npr. cvetenje alg, anoksije ipd.), odnos do morja nekoliko spremenil, kar se kaže tudi v intenzivnejšem zavzemanju (velikokrat le besednem) za njegovo varovanje. Pomemben način varovanja morskega okolja, predvsem pa ohranjanja naravne dediščine v njem, je ustanavljanje različnih zavarovanih območij: parkov, rezervatov in drugih varstvenih kategorij...

Naravni rezervat Strunjan predstavlja skorajda edini del slovenske obalne črte, ki se je izognil urbanizaciji ter tako v veliki meri ohranil svojo prvobitnost. Kljub svojim skromnim dimenzijam predstavlja pomemben prispevek k varovanju naše naravne dediščine.

Osnovni vzroki ogroženosti rezervata so naslednji: - nabiranje morskih organizmov, predvsem školjk (pri nabiranju morskega datelja prihaja tudi do uničevanja in degradacije življenjskih prostorov številnih drugih organizmov), - neomejen ribolov, - težnja po urbanizaciji Strunjanskega polotoka (turizem, stanovanjska izgradnja idr.), - intenzivna izraba v rekreativne namene v poletnem času oziroma njeni stranski učinki (plovba, sidranje, odpadki, kurjenje ipd.), - onesnaževanje akvatorija Izolskega zaliva in Tržaškega zaliva nasploh. V smislu varovanja rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih biotopov oz. varovanja poslednjih območij nedotaknjene narave je namen prepovedi in omejitev, ki so navedene v odloku in nekatere med njimi tudi prikazane na inkriminiranih tablah, zmanjšati motnje, ki jih v okolje s svojo prisotnostjo prinaša človek na najmanjšo možno mero. Ustanovitev naravnega rezervata torej ne pomeni prepovedi kopanja, tudi ne prepovedi plovbe in ne prepovedi ribolova, pomeni pa vzpostavitev takšnega varstvenega režima, ki omogoča istočasno ohranitev naravnega okolja in obenem razvoj določenih kompatibilnih dejavnosti.

Natančen pregled omejitev nam pokaže, da je na območju rezervata prepovedano odlaganje odpadkov ter povzročanje hrupa, kar najbrž ni sporno, nabiranje vseh vrst morskih organizmov ter lovljenje z izjemo trnkarjenja, kar je verjetno sporno za vse tiste, ki menijo, da lahko v morju vsakdo počne kar se mu zahoče in da lahko pač vsi neomejeno lovimo, nabiramo itd. in da to pač nima nikakršnih posledic. Neomejena plovba in sidranje med rtoma Ronek in Strunjan bi zaradi vedno večjega števila plovil, ki se tam zadržujejo v poletnem času (dodatno nevarnost predstavlja novonastajajoča marina), lahko povzročila nepopravljivo škodo na podvodni vegetaciji. Tudi kurjenje ima negativne posledice tako zaradi odpadkov, ki ostajajo na kurišču, kakor zaradi organizmov, ki živijo v tleh in nenazadnje zaradi nevarnosti, da se ogenj razširi na rastlinje, ki mestoma raste do vznožja klifa.

To so torej te omejitve, ki so povzročile to silno reakcijo vinarjev Mandrača in pa seveda nekaterih Izolanov, ki so nemudoma krenili v akcijo in sporne prepovedi spremenili tako, da so s tabel odstranili znake za prepovedi, tudi tistega, kjer je ponazorjena prepoved odmetavanja odpadkov. Njihova reakcija je skladna s sedanjim načinom človekovega delovanja, podrejenim zgolj kratkoročnim ciljem in interesom in katerega posledica je pravo pravcato razdejavanje v smislu izumiranja vrst in degradacije ter uničevanja različnih ekosistemov. Devedeseta leta so morda zadnje desetletje, v katerem bi bilo še mogoče s konstruktivnimi in kreativnimi odločitvami, investicijami in aktivnostimi doseči, da bo večina vrst in ekosistemov ohranjenih, ra-

SVET jadra V IZOLO

Potem, ko sta Mef in Vlado svetu predstavila Izolo in lani, med svetovno jadrnalno srenjo, našemu mestecu uspešno izborila svetovno prvenstvo v jadrnalnem razredu Evropa za leto 1992, se je pri nas zgodila vojna.

Le nekaj dni pred konfliktom med Slovenijo in JLA smo v Izoli imeli tudi "mednarodnega opazovalca". Gospod Knut Moberg je z daljne Norveške prišel v Izolo iz dveh razlogov. Nejprej, da vidi kje in kako smo, pa tudi zato, da nas prepriča, da bi bilo bolje imeti prvenstvo po in ne pred Olimpijado. Vendar za ta predlog ni imel dovolj močnih argumentov, zato pa je pred dnevi, na letni skupščini tega jadrnalnega razreda, o Izoli natresel toliko pohval, da se je še nam "milo storilo".

To se je namreč dogajalo na Nizozemskem, kjer smo: Slavko Žbogar, Vojko Kokošar, Vlado Barbarič in jaz preverjali utrip posameznih delegatov glede bodočega svetovnega prvenstva v Izoli. Vse je kazalo na katastrofo. Kako tudi ne, ob vsakodnevnih naslovnih lokalnih časopisov, ki so bile, mladane v celoti, posvečene krvavim dogodkom v Jugoslaviji. Nič čudnega torej, če je večina delegatov s strahom razmišljala o Balkanu. Ko pa so nam, le nekaj ur pred letno skupščino, na sestanku s predsedstvom, ponudili "časten umik" in predstavitev prvenstva na leto 93, smo bili še bolj poparjeni. Staknili smo naše trmaste glave in se, prav po slovensko, odločili, da se kar tako že ne damo. Predsedstvo smo obvestili, da bomo naše delo in načrte vseeno predstavili ter, da se bomo o odložitvi prvenstva odločili šele po razpravi na skupščini.

Ko smo delegatom dobrodu "naložili", kaj vse lepega jih čaka v našem malem ribiškem mestecu, se je začela živahna razprava. Začuda smo z vojno in politiko opravili zelo na hitro. Kar naenkrat jih ta ni več zanimala. Dovolj je bilo, da smo delegatu iz Belgije povedali, da pri nas trenutno ni proste hotelske sobe ter, da je vojna za nas že zgodovina. Seveda upamo, da je res tako.

Ko so našo kandidaturo ponovno dali na tajno glasovanje pa nam je vseeno bilo tesno pri srcu. Toda na naše veliko presenečenje in veselje je za prvenstvo glasovalo kar 15 delegatov, osem jih je bilo proti, eden pa se je vzdržal. Ob sprejemanju čestitk smo vsi štirje Izolani kar zareli. Domov smo krenili takoj po skupščini, okrog polnoči, saj se nam je mudilo povedati, da smo delo uspešno opravili. Ko smo po 17 urah vožnje prispeli v Izolo smo, ob hladnem pivu, ugotavljali, da je imel norveški opazovalec kar prav.

Izolani bomo tako, julija naslednje leto, imeli priložnost, da se svetu predstavimo v najlepši luči.

Matija Gorjan

ziskanih in uporabljenih (in ne izrabljenih) za bodoče nove smeri razvoja.

Naravni rezervat Strunjan omogoča izkoriščanje prostora na način, ki postavlja zahteve in potrebe narave in človeka v enakovrednem položaj ter tako pomeni miselni zaspek in prehod na umno izkoriščanje naravnih resursov, povečuje možnosti za ohranitev življenja in pestrega Tržaškega zaliva ter omogoča Izolanom (in vsem nam ostalim) ohranitev njihovega zadnjega pribežališča.

Robert Turk

Medobčinski zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran

A, B, AB, O

Iz pisma transfuzijske postaje Izola OO RK Izola, Koper, Piran, Ilirska Bistrica, Sežana...

Za nami je avgust, ki že vrsto let velja na transfuziji kot "najtežji" mesec. Ponovno se srečujemo s skoraj praznim hladilnikom in ne vemo, kaj bomo lahko dale pacientom., še zlasti, če bodo potrebovali več jo količino krvi njihove krvne skupine, da se jim ohrani zdravje. Žal živimo v napetih, nemirnih časih, kar se pozna tudi v vedno pogostejših medsebojnih obračunavanjih, pri čemer se vse prerado seže po nožu, strelnem orožju... Ostane pa težka telesna poškodba, grožnja smrti, borba za življenje za zidovi bolnišnice, trepetanje svojcev za dobro najbližjega.

Tako smo samo v avgustu, v nekaj nočnih urah, izdali 21 doz krvi za mladega fanta s hudo vpadno rano, 20 doz krvi za moža z več strelnimi ranami. In še mnogim drugim. Takim, ki čakajo na operacijo, ki so obnemogli, ki krvave zaradi notranjih krvavitev, poškodb, pa ponesrečenecem v prometu, materam ob porodu... Pozna pa se nemirni čas, razočaranja, padec standarda, izguba delovnega mesta tudi v tem, da pozabljamo na humanost, na nesebično pomoč sočloveku s tistim, kar zdrav človek lahko brez škode za svoje zdravje daruje, pomaga pa bolniku vrniti zdravje, ohraniti življenje. Tako na oddelku za transfuzijo opažamo iz meseca v mesec manj krvodajalcev.

Do danes jih je v tem letu prišlo le 2575, v enakem obdobju lani pa 2923 krvodajalcev. V času od 1.

avgusta do danes, so naši bolniki potrebovali 388 doz krvi, na odvzem v istem terminu jih je darovalo kri le 298. Razliko smo uspeli premostiti s pomočjo izrednega odziva v dneh naše skupne borbe za samostojnost in deloma s pomočjo iz Ljubljane. Ne vemo pa, kaj bomo storili jutri, pojutrišnjem. Kaj bomo res pustili, da bomo v dneh, ko je potrebno stisniti zobe za boljše jutri, ostali naši bolniki, naši sosede, sorodniki, znanci, skratka vsak izmed nas, ki za svoje zdravje potrebuje to nenadomestljivo tekočino, brez nje. Do sedaj v vseh tridesetih letih obstoja oddelka za transfuzijo, ni bilo še nobenemu pacientu potrebno prekiniti zdravljenja zaradi pomankanja krvi, še nihče ni izgubil življenja zaradi premajhne količine krvi. In med nami jih (ali nas) je na tisoče, ki ste jim krvodajalci, na da bi vedeli ne komu ne kdaj, pomagali s tistim, kar je največ vredno, s svojo krvjo. In prepričana sem, da bo tako tudi v prihodnje, le da zdaj, ko je vsem hudo, ne smemo pozabiti na vse, ki nas potrebujejo. Vsi, ki ste zdravi in pripravljeni pomagati sočloveku, oglasite se na oddelku za transfuzijo v torek ali petek med 7 in 11 uro in darujte svojo kri. Kramar dr. Irena

CON GRANUM SALIS

"Il savio ascoltera' e accrescera' il suo sapere (re Salmone)

C'e' chi sostiene che l'istruzione costi troppo. Quello, sicuramente, non sa quanto costi l'ignoranza. Re Salmone ebbe a dire: "Gli stolti disprezzano la sapienza e l'istruzione." Sacrosanta verita'! Oggi, in molti paesi del mondo, i giovani, commettendo un gravissimo errore, entrano nel campo del lavoro con una preparazione inadeguata. La qual cosa compromette loro la possibilita' di una carriera. Di conseguenza risultano frustrati e di carattere alquanto fragile; si accorgono, quasi sempre quando e' gia' troppo tardi, di non poter andare a passo col tempo. E fatalita' vuole che questi giovani siano portati a smarrire la diritta via.

Ma sono veramente i giovani i soli colpevoli del loro incerto futuro? Certamente, no. La famiglia e la scuola hanno un loro peso. Soprattutto quest'ultima. Ed e' per questo che ci risulta incomprensibile che alla soglia del Duemila possano accadere certe cose nel mondo scolastico, cose come quelle che sono sulla bocca di gran parte dei cittadini isolani, senza che nessuno prendesse dei provvedimenti.

Poi il fatto che la scuola non sappia piu' a quale santo voltarsi per uscire dalla penosa situazione finanziaria in cui versa in questi ultimi tempi, crediamo che non abbia bisogno di commenti. Pero' vogliamo ricordare ai responsabili di questa situazione, che chi oggi possiede una buona istruzione si garantirà il successo domani. Non vorremmo proprio finire come quel nobile decaduto, che costretto a vendere uno dopo l'altro i quadri della collezione di famiglia ha voluto conservare i chiodi alle pareti.

Gianfranco Siljan

ZBIRNI CENTER?

Vrtec v Drevoredu 1. maja se vse bolj spreminja v nekakšno pribežališče brezdomcev. K sreči tokrat ne gre za begunce s Hrvaške, pač pa za brezdomce iz osnovne šole Vojke Smuc in vrtača z italijanskim učnim jezikom.

V največji osnovni šoli v Sloveniji je namreč zmanjkalo prostorov za tri razrede, zato so jih morali namestiti v prostorih vrtača, kjer je zaradi manjšega vpisa otrok nekaj prostih zmogljivosti. Podobna selitev grozi tudi italijanskemu vrtaču, saj je mala šola doslej gostovala v prostorih osnovne šole Dante Alighieri, tam pa prostora sploh ni več.

Iz pisma direktorju komunalnega podjetja Izola

Rada bi vam sporočila, da v vsch letih, kar hodim na dopust v Izolo (od 1971 leta), plaža ni bila nikoli tako čista kot letos. Res je tudi letos marsikaj postorjenega tudi po mestu in je povsod čutiti skrb za čistočo, vendar gre gospe, ki na plaži skrbi za WC prostore vsa pohvala za njen trud. Ta gospa dela s tako verno, kot bi delala na svojem dvorišču. Zasluži si posebno priznanje. Upam, da bo drugo leto tudi tako.

Zelim vam mnogo uspehov!

Slavica N.

I. POHOD "MANDRAČ" 15. 9. 1991

PRIMEK _____

IME _____

LETNIK _____

ŠTARTNA ŠT. _____

Ce boste sodelovali na pohodu izrežite ta okvirček. Enake kartončke bomo delili tudi na startu pohoda. Vabljeni!

GARFIELD

nova trgovina v Muščevi ul.3

TOBAK - ČASOPISI -
ŠOLSKE POTREBŠČINE
SPOMINKI

odprto že od 5.30 do 20 ure
ob nedeljah in praznikih
od 7 - 12 ure

JE, kar JE War business

Zaradi vojne, ki že dalj časa traja na Hrvaškem je tudi v Izoli nekaj družin, ki so pobegnile iz svojih domov s področij, kjer divja vojna. Družine, v glavnem matere z otroci, so nastanjene pri svojih sorodnikih in znancih. Republika Slovenija zaenkrat še ni organizirala posebnih zbirnih centrov za begunce iz sosednje Hrvaške, če se bodo razmere še poslabšale je možno, da bodo taki zbirni centri organizirani tudi v Sloveniji.

Beguncem, ki se sedaj nahajajo na območju naše občine bodo koristile naslednje informacije, in sicer:

- Vsi begunci naj se prijavijo na sedežu Rdečega križa v Izoli. Ob starem zidovju 17, kjer bomo vodili evidenco, usklajeno z Rdečim križem Hrvaške. Prav tako morajo biti prijavljeni na matičnem uradu občine Izola.

- Center za socialno delo in Rdeči križ iz Buj, bosta za vse begunce organizirala razgovore in svetovanje za premostitev trenutnih težav. Sestanek bo v petek, 13.09.1991 ob 10.30, na sedežu RK Izola.

- Odbor za pomoč beguncem iz Hrvaške zbira materialno pomoč vsak dan na sedežu RK Izola.

- Vse ostale informacije dobite na sedežu RK Izola.

Anton Jurišević

Analiza" tržno-ekonomskega oglasa

KUPITE, KUPITE..

knjigo "10 dni vojne za Slovenijo"!

Zakaj prav to knjigo in ne naprimer kakšne druge na isto temo ?

1. ZATO, ker (citirano iz ekonomsko-tržnega oglasa): - Vse druge knjige o vojni imajo le črno-bele fotografije, "10 dni vojne za Slovenijo" pa premore BARVNE. (Razumete, Izolanke in Izolani ; slike bodo BARVNE, kar pomeni, da kri na njih ne bo videti "samo" siva, temveč bo lepo in kot se spodobi - rdeča! Torej, skoraj original !)

2. ZATO, ker (citirano iz istega oglasa): - "10 dni vojne za Slovenijo" bo cenejša od knjig, ki so že izšle. (kar je seveda navadna tržna finta, ki kaže, da je trenutno na tržišču med "temi izdelki" huda konkurenca, biznismenom pa se prekleto mudí (kajti, kuj ž elezo dokler je vroče) da bi na račun mrtvih čimveč pokasirali. Da pa bi pokasirali čimprej, obljublajo kupcem..

3. (citirano iz oglasa) - Prvim tisoč prednaročnikom bomo podarili 1 x 1,4 m velik plakat gorečega tanka. Tu pa jim je tudi

**DESET
DNI
VOJNE
— ZA —
SLOVENIJO**

biznis-žilica nekoliko odpovedala, kajti lahko bi kupcem podarili mnogo bolj sugestivnih plakat, na katerem bi bili, naprimer, obrazi tankistov v trenutku, ko je granta predrta oklep tanka in je v njem nastala vročina približno 3000 topinj Celzija. Te plakate-obrazce (barvne!) bi si lahko kupci obesili v dnevno sobo poleg TV, ali pa v spalnico nad posteljo, kjer bi lahko uživali v očitnem porazu sovražnika..

P.S. Oprostite Izolanke in Izolani, da vam jemljem apetit, toda so stvari, nad katerimi bi se morali, vsaj v našem mestu, zamisliti, če jim je že tam v (vedno bolj oddaljeni) beli Ljubljani odpovedal vsak čut za ctiko.

Dimitrij Kralj

HOME, SWEET HOME

Na oddelku za notranje zadeve so od 1. julija, ko je začel veljati nov zakon o državljanstvu, prejeli cca. 250 vlog za okoli 500 bodočih državljanov R Slovenije. Pred tem pa jih je bilo približno enako, tako, da lahko ocenimo, da bo moral slovensko državljanstvo pridobiti skoraj vsak deseti Izolan.

Razlogov za takšno število je seveda veliko, saj gre državljanom drugih republik prističi vse tiste Istrane, ki so v Izoli že od "velike poveljne migracije". Prav njim je tudi najtežje, ko morajo vlagati prošnje za državljanstvo, za razliko od tistih, ki so se s Sloveije preselili pred letom ali dvema. In ker ne gre drugače, se jezijo na plačilo takse v višini 600 dinarjev.

Sicer pa za vsako vlogo na izolski občini potrebujejo približno 10 dni, iz Ljubljane pa je treba odgovor čakati kakšne 3 mesece. Na uradu so pripravili tudi pismena obvestila za zainteresirane, zato nikar ne hodite na KS, saj je celotno delo prevzela občina.

In ne pozabite : 25. december je vse bliže.

Kdo se ne spominja Lovca na jelene in drugih žalostnih filmov o usodah vojnih veteranov iz Vijetnama. Tudi mi smo jih to poletje videli nekaj med dopustovanjem pri nas. Prišli so, s slovenskim grbom na tajvanskih majicah in neizmernim občutkom zmagovalcev v glavah, pa se soočili z dejstvom, da okolica kaj malo da na ta njihova novodobna odlikovanja. Gostilničarji so se bali njihovih veteranskih pijank, ženske so imele v mislih zgodbe o ruskih osvoboditeljih v drugi svetovni vojni.

Pa tudi sicer se "zmagovalcem" ne godi najbolje. Dogaja se namreč, da v nekaterih podjetjih kaj malo dajo na to "rekreacijo" in celo grozijo z odpusti (2. oktober), prekinjajo pogodbe o delu (TV Koper) in jim izplačujejo zmanjšane osebne dohodek (brez variabilnega dela), čeprav zakon govori o trimesečnem povprečju. Nič čudnega, če vse bolj negodujejo ob pozivih na vaje in se jim celo izmikajo. Lepo je biti vojni veterani, še lepše je živeti človeka vredno življenje.

Tudi po vojni ni lahko biti teritorjalec.

PEPELKA JE POSTALA PRINCEZA

Marsikdo nas dolgo ni jemal resno, češ da smo zgolj počitniški dom slovenskih upokoencev. Mi pa smo se trudili in danes se lahko ponosno postavimo ob bok "uglednim" hotelom na slovenski obali. Še več. S pravim kadrovanjem in dolgoročnimi poslovnimi potezami smo si zagotovili goste tudi v tej, z vojno ogroženi, turistični sezoni. Veseli pa smo tudi zato, ker smo dobili "domovinsko pravico" v Izoli in, da ste Izolani naši pogosti, cenjeni gosti.

HOTEL DELFIN Izola

Tudi v teh jesenskih dneh vas pričakujemo v naši PIZZERII DELFIN, v BAZENU z ogrevano morskovo vodo, na glasbenih večerih z ALEKSANDROM JEŽEM, v salonih za PEDIKURO in MASAŽO, pa tudi v posebnih prostorih za večje družbe in še kje. Kajti, z našo ponudbo znamo presenetiti.

ŽAREK MED SENCAMI

Se spominjaš tiste fotografije, kjer se učiš kotalkati? Taka si kot mlin na veter, si rekla, in se smejala. In se spominjaš tistega časa, ko smo vsak dan lovili ribe, pa nikoli nič ujeli? Tudi takrat si se smejala. In knjige Hanta Jo, ki si jo rada brala? Se spominjaš? Toliko stvari si imela rada, tolikim stvarim si se znala smežati. Takrat! Se spominjaš uhanov, ki sem ti jih v pismu poslala v neko daljno vas, kjer gotovo nihče, razen tebe, ni nosil uhanov? Tam so vsi samo pasli ovce, si rekla, ti pa si bila vesela drobnih uhanov. Daleč so tisti uhani, tvoj smeh, neulovljene ribe in vse druge tvoje male radosti.

Vse iz tistega časa je tako daleč. Bil je letošnji april, ko sem te spet srečala. Nisi se smejala, v tebi je bil nemir. Tvoje oči, kot jih nisem poznala, niso več znale počivati. In tvoje roke, polne sledi igle, polne še nezaceljenih rdečih pikic, ena poleg druge. Tuje so bile tvoje besede aprila, nisem jih več prepoznala. Govorila si, pripovedovala o neznosni potrebi, o iskanju, o robi, o začaranem krogu, o nemoči. Največ o nemoči. Naj ti pomagam, si zelela, samo stoj ob meni, si govorila, da moraš končati s tem, se odvaditi, da hočeš ostati živa, si rekla. Tudi, če sama hočeš, še tako močno želiš, tvoj svet so le še tisti ljudje, ki iščejo, kupujejo, in tisti, ki prodajajo. Vrgla sem v smeti vrečko z iglo, žličko ...in

verjela tebi in sebi, ko si se vsa tresla in potila, da bo kriza pač nekako že minila, stela sem s tabo ure, minevale so tako preveč prepočasi, in spet verjela s tabo vred, da boš morda že jutri, pojutrišnjem kar pozabila na heroin. Pa nisi. Nisi mogla. Vsa sem ga polna, bolj kot sem mislila, si govorila, ves čas je v moji glavi, ne pusti mi niti spati. In če zaspim, sanjam o njem, zburdim se z njim v mislih.

Naslednji dan najbrž nisi več verjela. Sedela si tam, kjer te nisem želela srečati, tam, kjer ne bi smela biti. Z novo rdečo pikico na roki. In za sosednjo mizo še dva, s podobnimi očmi. Tudi onadva sta vedela, kam priti, tako, kot ti sta vedela, koga morata počakati. Par v BMW-ju z nemško registracijo ju je kmalu odpeljal. Za njima je ostala moja osuplost, pomešana s strahom. In spoznanje, da se to ne dogaja neke daleč, v nekem drugem daljnem mestu, to vse se dogaja tu, sredi Izole. Nisem te srečevala več, spet si odšla v tisti svet, ki pozna samo eno vrednoto, ki ima en sam namen, eno samo pot za en sam cilj, eno samo iluzijo, tja, kjer vladajo sence. Danes si v bolnišnici, kjer zdravijo odvisne. Odvisne od heroina. Ko boš prišla nazaj, pridi taka, kot si bila nekoč. Želim ti, najmočnejše ti želim, da zmagaš. Da zase in za vse tiste, ki mislijo nate, postaneš žarek, ki je zmogel ubežati sencam.

M.T. Izola

DROGA vs. DRUŽINA

Ob branju zadnje številke Mandrača sem se odločil za krajši odgovor gospe N.N., ki opisuje svoj "grozljiv občutek nemoči", da bo ta odgovor vreden objave v Mandraču.... Ker je Mandrač "naš" časopis, sem se ob branju čutil izzvanega in sedaj vam odgovarjam.

Naraščanje pojavov, kot so alkoholizem, narkomanija, samoumori, kriminalna dejanja in razne oblike asocijalnega vedenja mladih, postaja vse več ji in več ji problem, ki ga družba vse težje obvlada. V boj so vključene najrazličnejše plasti družbe od zdravstvenih organizacij do socialnih društev; z njimi se ukvarjajo zdravi niki, sociologi, psihologi...in navsezadnje policaji. Te ljudi se na takšen ali drugačen način poskuša "obdelati" in izolirati od okolja v katerem živijo. Na ta način je družba pred njimi zaščitena, problem je "rešen" Toda trpljenje teh ljudi ostaja. In ne samo to: preden je rešen en "primer", že so tu novi in novi problemi. Družba izgublja ta boj. Vsi ti ljudje ostajajo sami. Z njimi trpijo le njihovi najbližji, dokler pa še ti obupajo.

Bolj ko razmišljam, bolj se zavedam, da imajo vsi ti problemi nekaj skupnega. Imajo skupno izhodišče. Izhajajo iz NEUREJENIH DRUŽIN. Iz motenega družinskega okolja. Naj navedem samo nekaj značilnosti takih družin: alkohol, telesno nasilje, neprestane napetosti in prerekanja, daljša časovna obdobja ko starši trmasto ne govorijo med seboj, starši katerih pogledi ali vrednote si močno nasprotujejo. oče ali mati ki nista sposobna vzpostaviti tesnejšega odnosa z drugimi družinskimi člani pa se jih zato zavestno izogiba, krivdo pa vali na drugega, izredno toga merila glede denarja, dela, spolnosti, športa, politike, vere... V takih družinah so DOBRE ODNOSNE ZAMENJALA "PRAVILA IGR" , ki se jim vsi pokoravajo. Vse je na videz v najlepšem redu, dokler se nenadoma-na veliko začudenje domačih in okolice-nekomu ne "utruga". Ta nekdo so običajno mladoletniki.

Zato bi čestital materi, ki je uspela izpovedati svojo nemoč. Rad bi ji pomagal, pa ji vendar ne morem reči nič drugega, kot: "Poskrbite, da se bo vaša hči vrnila v "novo" okolje. Izkoristite ta čas, ko je ona na zdravljenju, da tudi vi uredite odnose v vaši družini. Kajti vaša moč lahko izvira le iz močne družine. Naj vaša hči ob vrnitvi domov začuti, da se je vrnila v novo okolje-okolje urejene družine." Kolikor bolj sočustvujem s to materijo in z vsemi tistimi, ki morajo sami reševati take probleme, toliko bolj obsojam vse tiste, ki smo jih (na volitvah) izbrali, da vodijo in usmerjajo našo družbo. Vse tiste od države pa do krajevne skupnosti.

Namesto njih zato predlagam, da v okviru občine organiziramo ciklus predavanj (ali okroglih miz) na temo "Z urejeno družino v boljši jutri." Naslov navsezadnje niti ni pomemben. Pomembno je, da se v ciklusu obdelajo vse tiste tematike, ki danes razbijajo ali pa povezujejo družino. Mislim, da premoremo na Obali dovolj strokovnjakov, ki bi to nalogo lahko uspešno opravili. Naj se sestavi program za celo leto in o temah redno obvešča v časopisu in radiu. Predlagam celo, da naj Mandrač prevzame "pokroviteljstvo" nad temi predavanji. Lahko se odločite za nekakšne "MANDRAČEVE DNEVE", ki bi bili posvečeni aktualnim družbenim problemom v Izoli (predavanja, okrogle mize, informativne brošure...) Gospodje v uredništvu sprejmete ta izziv?

S. R. (naslov v uredništvu)

Droga na naših dvoriščih

Svetovna zdravstvena organizacija je ugotovila, da mlada generacija od 10. do 24. leta starosti nikoli ni bila bolj zdrava in bolj izobražena kot danes. Nikoli pa tudi ni bila tako ogrožena zaradi zlorabe drog ali alkohola. Najbolj se narkomanija širi med šolsko in študentsko mladino, predvsem v starosti od 15 do 20 let. V zadnjih letih je ta meja, žal, pomaknjena še proti mlajšemu naraščanju, saj je zdaj najbolj kritično 15. leto. To lahko pojasnimo s tem, da je to obdobje odločilno za oblikovanje mlade osebnosti. Zaradi svoje radovednosti in svoje sugestibilnosti so mladi v teh letih izpostavljeni različnim vplivom.

Žal opazamo tudi v naši širši soseski tiste značilnosti, ki so lahko znak, da posameznik ali skupina uživa droge. Tak mladoletnik začne hitro vzbujati pozornost, še bolj pa se razlikuje od svojih vrstnikov, ko zaradi nakopičenih težav, povezanih z uživanjem droge in svojih karakternih lastnosti zapusti krog svojih prejšnjih prijateljev. Njegovi stiki z družino se trgajo, zapade v začaran krog, ko svoje notranje stiske duši z drogo. Toda, mar lahko obstaja še večja nesreča kot je ločitev od brata in sestre, očeta in matere in drugih ljudi? Zaradi nenehne skrbi v zvezi z nabavljanjem droge, ki jo spremljajo materialne težave, živijo narkomani mučno življenje, polno strahu pred vzdržnostjo ali zdravstvenimi komplikacijami. Kot rizično skupino jih resno ogroža potencialna nevarnost okužbe z AIDS-om.

O tej in drugih nevarnostih mladi, še preden so prišli v stik z drogo, niso bili ustrezno informirani, saj narkomani v redkih trenutkih iskrenosti izjavljajo, da ne bi droge nikoli uporabili, če bi že prej vedeli, kaj jih čaka. Toda pot iz tega je zelo težka in dolga. Zato danes o tem govorimo z vami starši, z vašimi otroci, vas seznanjamo s problemom narkomanije in vas obenem prosimo, da nam v tem boju pomagate.

Do sedaj smo o narkomaniji razmišljali drugače, bila je daleč od nas, mislili smo, da nas to ne more doleteti, tako prepričanje imamo tudi v zvezi z AIDS-om (saj se meni to ne more zgoditi), zavedati se moramo, da temu ni tako, dokaz je narkomanija, ki nas je neprijetno presenetila. Kaj smo do sedaj naredili na tem področju? V tem šolskem letu smo imeli predavanja in razgovore za učence vseh osmih razredov, za v bodoče smo se odločili, da homo to starostno mejo znižali in sicer bomo zajeli že pete razrede osnovne šole ter starše. V eni od srednjih šol je bila speljana anketa, učenci so pisno oddali vprašanja o narkomaniji, s tega je bilo razvidno, da je narkomanija med izolskimi otroci žal že prisotna. Organizirali smo okroglo mizo in se z učenci pogovorili o tem problemu ter jim prikazali film. Po sedmih enotah Zdravstvenega doma so panke, na katerih so bili tri mesece plakati, članki, opozorila o drogah. Po čakalnicah so bila organizirana predavanja in delitev letaka "Napotki za starše v boju proti narkomaniji". Zdravniki Zdravstvenega doma so dali pobudo na Republiški sekretariat za zdravstveno in socialno varstvo, da bi se pristopilo k celostnemu reševanju problemov (povezanih z narkomanijo) na vseh nivojih družbe. Na Obali se je osnovala posebna komisija za boj proti narkomaniji. Do sedaj smo po svojih najboljših močeh skušali blažiti ta problem, toda sedaj pozivam tudi vas starše, da nam pri tem pomagate. Kako? Letak "Napotki za starše v boju proti narkomaniji".

Ref. za zdr. vzgojo pri ZD Izola -Vida Orbanic, VMS

Gobbo story - part 2

Za dve stvari gre: Prvič da je pripis uredništva v Gobbo story nekoliko na nepravem mestu. Znanci me namreč sprašujejo, kaj za enega hudiča sem vendar napisal proti g. Gobbotu, da si ne upate objaviti. In vendar sem prepričan, da je bila to le malenkostna pomota, saj se prvi del nanaša na uganko, ki ste jo objavili. (Končno, to niti ni bila uganka, saj niste spraševali kdo se je okopal v umetnem bazenu pri telovadnici, pač pa koga bi okopal, to pa je že anketa). Torej bi to, če ste že napisali, morali napi-

sati v prostoru odmerjenemu za uganko.

Druga, mnogo pomembnejša zadeva pa je moja prošnja do vas vseh v uredništvu. Zanima me namreč način delovanja računalniške obdelave tekstov. Moja prošnja je v tem, da prosim, če bi si to delovanje lahko nekoliko ogledal. Udeležujem se namreč v prevajanju letalske literature, doslej seveda na klasični način, zato bi se v tem smislu rad tudi sam nekoliko moderniziral. Rad bi, da mi po možnosti omogočite vpogled v ta, zame še tuj svet.

Anton Pavlovčič

Gino Gobbo story - part 3

Spodaj podpisani, kot neposredni udeleženci, imamo nekaj pripomb na Gino Gobbo story, predvsem na tisti del, ki se nanaša na barvanje in tiskanje ter na prilogo gospoda Pavlovčiča. Pa bomo šli kar po vrsti.

1. Barvanje razgibanih in profiliranih površin lokomotiv in vagonov smo v šestdesetih letih rešili z uporabo elektroformiranih šablon, ki so se točno prilagale in tesnile na površini izdelkov.

2. Serijsko barvanje ne bi bilo mogoče brez posebnih naprav, ki so hitro in natančno nameščale šablone pri barvanju.

3. Nalepke smo uporabljali samo pri prvi seriji.

4. V začetku smo rešili tiskanje z uvedbo sitotiska, ki je bil specialno prilagojen za to delo. Za sitotisk smo uporabljali zelo majhne kovinske okvirje s tankimi stenami, debeline izpod enega milimetra. Na okvir smo pritrdili sito z elektroformiranjem, kar je bilo v tistem času popolna novost. Omenim naj še, da je bila notranja površina sita velika tudi samo dva kvadratna milimetra.

5. Za tiskanje vagonov cistern smo razvili večvaljni strojček, v katerem je bil glavni valjček za nanos barve na cisterno, izdelan iz želatine.

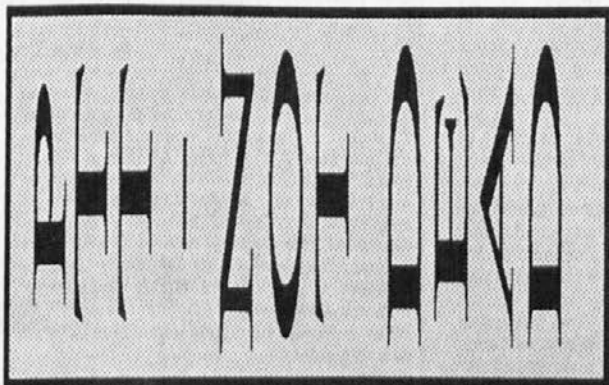
6. Ker z nalepkami in sitotiskom nismo mogli doseči tako drobnega tiska, kot smo želeli, je direktor iskal in dobil vezo preko firme Ricci s firmo v Italiji, ki je oskrbovala trg z uslugami tamponskega tiska. Z njimi je bil sklenjen dogovor, na osnovi katerega smo si lahko ogledali njihov obrat. Skrivnost je bila v tem, da pri tamponskem tisku dosežemo prenos barve z deformacijo polokroglega elastičnega tampona iz želatine, medtem, ko pri valčnem tisku dosežemo isti efekt z vrtenjem valjčka. V obeh primerih je prenosno sredstvo želatina.

Na tem mestu bi želel opozoriti na napako v Gobbo story, kjer je navedeno, da smo za tiskanje uporabljali gumijaste tampone, medtem, ko smo v resnici uporabljali želatinaste. Iz Italije smo tako prenesli domov tehnologijo izdelave tamponov iz želatine ter fotokemično izdelavo jeklenih klišejev. Naj omenim še to, da so bili "v glavnem zanič" tamponi iz želatine švicarski izum in jih je Mehanotehnika uporabljala vse do konca sedemdesetih let, ko so jih začeli nadomeščati tamponi iz silikonske gume firme Tampoprint iz Zahodne Nemčije. Receptura izdelave je bila seveda patentirana in tako popolnoma nedosegljiva celih deset let. Silikonsko gumo firme Wacker smo sicer uporabljali za druge namene, vendar ni bila primerna za tiskanje s tamponi predvsem zato, ker ni prenašala barve s klišaja na komad.

7. Na koncu bi spomnil še na nekaj marljivih fantov, ki so sodelovali pri obdelavi in nastavitvi naprav: Bertalančič, Brezovnik, Sosič, Sukljan. Pozabiti ne smemo tudi prispevka orodjarne in njihovega šefa Pirjevca, ki so nam večkrat priskočili na pomoč. V tedanjem času je bila uvedba tamponskega tiska za Mehanotehniko življenjskega pomena. Omembe vredno pa je tudi dejstvo, da smo bili na tem področju v Jugoslaviji pionirji.

Iz navedenega se vidi, da so bile nekatere stvari "rahlo" drugačne, kot pa so si jih posamezniki predstavljali.

Pižent Vladimir, dipl.ing.
Tončetič Bruno, str. teh.

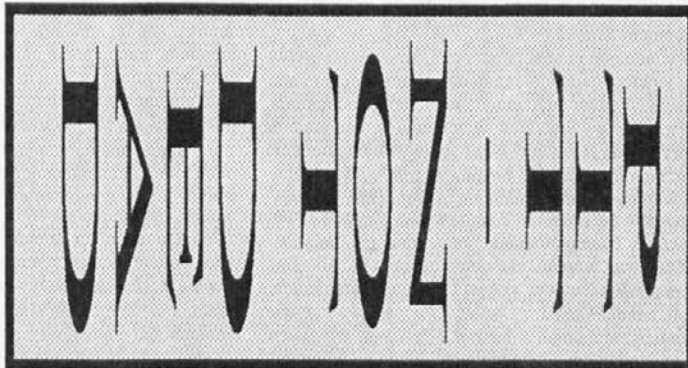
Vrtec - budilka

Stanovalci F. Marušiča 1 in 3 v Livadah smo se na zadnjem sestanku dogovorili, da oglasimo v Mandraču.

Gre za prometni režim v tej ulici pred gostilno v Salati in pred VVZ-Livade. Kljub prometnemu znaku, ki prepoveduje vožnjo za vsa prometna vozila v obe smeri, je tukaj vsak dan, od 5.30 do 22.00 ure, pravi prometni kaos. Najhuje je, ko starši pripeljejo otroke v vrtec, od 5.30 ure naprej. Popoti teh avtomobilov z vključenim radiom so nas privedli do tega, da se s tem pismom obrnemo na predsednika Izvršnega sveta SO Izola.

12. 08. 1991 smo bili pri komandirju postaje milice Izola. Obljubil je, da bodo postrili kontrolo, toda do danes je prometni režim takšen, kot je bil poprej pred to pritožbo. Zato vas prosim, da kaj storite s pomočjo odgovornih.

HIŠNI SVET (sledijo podpisi)

Resnična čakula o lažnjivi čakuli

Najprej se vam predstavim. Sem J.G., tisti, o katerem piše čakula v zadnjem Mandraču, ki je izšel izrečno za KS Jagodje-Dobrava. Čakula navaja: (citiram) "Na cesti Jagodje - S. Šared je zmanjkalo nekaj gramozna. Odpeljal ga je J.G. Vse prizadete obveščamo, da se to v bodoče ne bo ponavljalo. Občina za vzdrževanje podezelskih cest, zaradi obubožanega proračuna, ne bo več namenjala denarja."

Sedaj pa takole. Ker sem v neposredni bližini kraja tega dogodka edini z začetnicama J.G. sodim, da se piše o meni. Avtor čakule torej obsoja mene za to dejanje. Sprašujem se, če se je avtor te čakule prepričal ali je šlo za gramoz ali za ponton in, kam ga je J.G. peljal, ter za kaj ga je porabil? Avtor tega ne omenja, ker ni preveril in ne ve, vem pa jaz in zato bom to povedal.

Pred 32 leti se je J.G. priselil na kupljeno posestvo, kjer še danes živi. Da je lahko nemoteno prihajal do svoje hiše, najprej z malim vozom, kasneje z avtomobilom, je moral iz stare, ozke stezice narediti prevozno cestišče in vse to s svojimi rokami, brez mehanizacije. Po tej cesti zdaj dnevno vozi devet strank, ki so si tukaj uredile hiše, vikende ali barake za svoje ljubljence-zivali, pa tudi nezmani soferji, ki zaidejo do moje hiše, saj naša KS nima denarja za smerokaz za Šared. Ob tej cesti majhni kupi pontona že nekaj let čakajo, da se jih lotijo še kakšne druge pridne roke. Ta neurejena cesta je hkrati dober izgovor za delavce PTT, ki so zdaj, po tolikih letih, uknili dnevno dostavo pošte tako, da jo moramo zdaj hoditi iskat v izpostavljen predalčnik na Šaredu. Sicer pa je to druga zgodba, o kateri bi lahko pisali v Mandraču, ali kje drugje.

Natančno povedano. Moj odcep ceste se priključi na parceli št. 5462 in na tem odcepu je avtoprevoznik, Dobrilovič iz Lucije, razložil 1 kubični meter pontona, ko je obračal na mojem dvorišču. Povedal mi je, da je tisto razložil za moj del ceste. Tega pontona sem se posluževal 4-5 let, na koncu ga je ostalo okrog 0.40 m³, ki sem ga porabil prejšnjo zimo. To pa je postalo kamen spotike pri mojih sosedih - vikendaših, kljub temu, da sem pred mnogimi leti sam vložil denar za najmanj 25 m³ pontona, kar lahko potrdira takratna avtoprevoznika, Dušan Gregorič in Marjan Kocjančič. To ima povedati J.G., le da ga nihče ni dal v časopis, ko je lastnoročno naredil 300 metrov ceste.

Sedaj pa tako: Zahtevam, da se moj dopis v celoti objavi v naslednji številki Mandrača (za katerega upam, da ga bom dobival tudi jaz), še posebej pa zahtevam, da se nepredvidni pisec teh nesramnih in lažljivih čakul javno opraviči v Mandraču. Opozarjam ga, da se bo v nasprotnem primeru zagovarjal na sodišču v Piranu, zahtevam pa tudi javno opravičilo, ki naj 30 dni visi na vidnem mestu na oglasni deski pred našo KS. Drugič pa naj raje premisli, kaj čakula.

Jože Gustinčič, Jagodje 92

Pripis uredništva: Hvala za prijazno pismo g. Jože. Morda bo prav, da veste, da je čakula "zrasla" v vašem koncu občine, zato se boste morali kaj več pozanimati v vaši KS. Tudi opravičili bi se vam, če ne bi bilo nekaj podrobnosti, ki smo jih zdaj prvič izvedeli. Najpomembnejša pa je ta, da, po zagotovitvi avtorja, sploh ni šlo za vas, niti za isti kup peska, ampak za drugo osebo z istimi inicialkami in drugi kup peska. Se pač zgodi. Zdravo.

Z JORDANOVEGA ŠUFITA

So ljudje, ki radi brskajo po podstrešjih (svojih) in odkrivajo stvari, ki so jih predniki hranili po kantonih, v prepričanju, da čez 7 let vse prav pride. Eden takšnih je Jordan Krašovec, ki ima to srečo, da ima na voljo za raziskave kar nekaj podstrešij.

Tako je odkril marsikatero zanimivo stvar, ki je vredna že zato, ker nosi zanimivo letnico. In ker Jordan nima muzeja nam je ponudil, da nekatere od "najdenih" stvari pokaže nam v uredništvu.

Tega materiala se je zdaj nabralo že za nekaj nadaljevanj, glede na pomanjkanje gotovine v naši mladi državi, pa smo za danes izbrskali 10 lir, ki jih je natisnil neznani zavod (na bankovcu sicer piše Denarni zavod Slovenije), zanimivost pa pride z zadnje strani tega istega bankovca.

Vse namreč kaže, da je denar ponaredil kateri od naših okupatorčkov, saj je na zadnjo stran zapisal, da je denar vreden ravno toliko kot prazne obljube iz Moskve in Londona. Če kdo ve o teh bankovcih kaj več, naj nam sporoči, da bomo lahko v miru spali.

Ta denar je prav
taka ničla, kakor
obljube iz Moskve
in Londona

POLICIJA TRENIRA STROGOST

V Mandraču je bila tako ali drugače večkrat omenjena policija, nazadnje v prispevku občana, ki se je dotaknil vprašanja droge. Cela vrsta stvari je, ki so povezane z našo občinsko službo za varnost, kopica vsakodnevnih problemov in vprašanj, o katerih je dobro slišati tudi mnenje tistih, ki za varnost skrbijo. Besedo smo dali komandirju izolske postaje Milošu Zulovcu.

Najprej o problemu droge. Kaj lahko storite za preprečevanje in ustavljanje zla, ki ga prinaša droga?

To je velik problem. Število uvažalcev narašča, starostna meja pa se niza. To potrjuje tudi eden zadnjih primerov skupinskega uživanja marijuane v šoli. Kar zadeva podatke o preprodajalcih, jih imamo le toliko, kolikor smo jih uspeli zbrati. Z gotovostjo lahko govorimo o številkah le tedaj, ko imamo dovolj argumentov za izvedbo postopka. Na osnovi suma števila ne moremo določiti. Zato ne vemo, ali je v Izoli 30 ali 100 preprodajalcev in posestnikov ali jih je več ali manj. Vedeti je treba, da je tu veliko temnega polja, kamor policija ne more prodreti, saj preprodajalci niso naivni in znajo poskrbeti za svojo varnost. Dobimo jih lahko na podlagi informacije, ki pa jo je treba preveriti. Veših gre pri bolj "znanih" ljudeh lažje, a se lahko zgodi, da količine droge, ki jo najdemo, niso velike, kar pomeni, da gre za prekršek, ne pa za kaznivo dejanje. Veših jih dobimo po naključju, ob običajni legitimaciji, ko miličnik nekaj posumi in se odloči za delni pregled. Dokazati, da se neko ukvarja s preprodajo, je težje, saj ga je po zakonu treba dobiti večkrat. Za takšne postopke je zadolžena posebna služba. Res je, da imamo nekaj pravih preprodajalcev, obstaja tudi seznam za tiste, za katere smo prepričani, da se s tem ukvarjajo. Rad bi povedal še to, da smo mi le en segment varnostne službe, da med naše naloge sodi tudi spremljanje ljudi, za katere sumimo, da se ukvarjajo z mamili, da pa to ni naše edino opravilo in da se s tovrstnimi nalogami ukvarjajo druge, posebej za to usposobljene službe. Kdor misli, da je odkrivanje serijsko in hitro delo, se moti, rezultati so, razen izjem, skromni...

Ribiški praznik se je z vašega zornega kota dobro iztekel, saj ni bilo nobenih incidentov, kakršnih smo lahko bali po portoroškem tragičnem dogodku. Čemu lahko pripišemo miren izid?

Eden pogojev, da se prireditve dobro izteče, je, da se nanjo dobro pripravimo. Drugo, kar se mi zdi, da velja v tem primeru, pa je odnos ljudi do praznika, ki se ga udeležijo. Morda je to še najpomembnejše. Gotovo si nihče ni želel preprirov in kršitev javnega reda, vključno z mladimi, ki jih ni bilo malo. Pomembno je tudi spoštovanje predpisov o točenju alkohola in zapiralni čas. S tem nismo imeli problemov.

Takšnih masovnih prireditev se najbrže najbolj bojite. Kaj menite o njih?

Nič slabega ne vidim v tem, če je vsebina

namenjena rekreativnim dejavnostim in zabavi. Konec koncev so bile vedno potrebne.

Glede na razmere, v kakršnih živimo in ko smo ljudje bolj in bolj razdražljivi, ko pride lahko že ob najmanjšem povodu do neredov, je tveganje večje in naša služba si najbolj oddahne, ko je prire ditev mimo.

Rekli ste, da so se lastniki in upravitelji lokalov letos držali reda. Eden od problemov, s katerimi imate opraviti predvsem v poletnem času, je gotovo hrup, ki ga povzročajo v nekaterih lokalih v mestu. Imate veliko dnevnih opozoril o kršitvah in kako ocenjujete to plat mestnega reda?

V Izoli imamo ta problem. Velik je, če pri tem mislimo na posamezne ulice, v celoti pa je naše mesto relativno mirno. Tudi dalj časa odprti lokali delajo, ne da bi bile potrebne naše vsakodnevne intervencije zaradi pretepoz, razbijanja ali podobnega. Te žava je v tem, da se nekateri gostinci ne držijo odloka o zapiralnem času. Z vsemi smo imeli sestanek in se dogovorili, da lahko sami najbolje poskrbijo za red, jim posredovali kritične pripombe občanov in mislil sem, da bo to sezono drugače, saj so se strinjali z opozorili. Žal so nekateri pojedli besedo: v lokalni Fredi, pod Stadionom, Kadičevi pri Simončku. Klici občanov niso vsakodnevni, pojavljajo se ob koncu tedna ali kakšen drug dan. Za ribiški praznik ni bilo klincev, medtem ko jih je bilo veliko za praznik pomladi. Menim, da nam bodo gostinci najbolj pomagali s tem, da bodo sami voljni skrbeti za red in mir.

Ali kršitelje lahko kaznujete?

Lahko, za vsako kršitev na javnem mestu, tako kot predvideva odlok, vendar je žal teh ukrepov premalo. Za veliko kršitev pa niti ne zveemo. Postopek je, najbrž zaradi obilice dela sodnika, dolgotrajen, kar izgubi učinek. Menim, da je edino hitro in učinkovito reševanje posameznih primerov, ki se konča pri sodniku za prekrške, smiselno in učinkovito.

Prepričana sem, da vas kot šefa izolske postaje glava boli tudi zaradi prometnih težav: parkiranja v mestu, prekrškov, ki jih Izolani poznajo in sami tudi počnejo, zatrpianih ulic itn... Kako rešiti ta problem?

Najprej bi odnos do cestno prometnih predpisov morali spremeniti vozniki, ki so prvi krivci za nered v mestu. Poiskati bi morali primerno parkirišče, tisti, ki ne stanujejo daleč od središča pa bi lahko prišli peš. Mesto ne zmore prenesti hitro naraščajočega števila vozil, saj razen centralnega parkirišča in nekaj površin, ki smo jih uredili pred kratkim, nima dovolj parkirišč. To je velik problem in če mu pripišemo še nespoštovanje predpisov, imamo nered, kakršnega poznamo. Policisti pa se ob tem srečujejo še s težavami, ko ljudje, ne samo da ne zanikajo prekrška, temveč so nejevoljni, ker jih miličniki ovirajo pri "nujnih" opravilih. Lani smo kaznovali vsakega drugega voznika (statistično gledano), pa nič ne pomaga. Razmišljanje voznikov-

kršiteljev je povsem drugačno, ko sedijo v skupščinski klopi, na kakšnem sestanku ali drugje, ko neprizadeto ocenjujejo prometni položaj. Če bi hoteli imeti red, bi morali imeti v vsaki ulici vsaj dva policista, kar pa je nemogoče. Pajka nimamo, dobimo ga na posodo, red, ki ga dela pa je le začasen. Dvomim, da bi bilo bolje, če bi ga imeli.

Problem parkirišč bo morala reševati občinska vlada, ljudi ne bomo zlahka spremenili, saj je zavest zelo prilagodljiva stvar. Še o enem problemu bi želela slišati vaše mnenje. O motoristih, o hrupu, ki ga povzročajo in o divjanju po mestu.

S tem problemom se srečujemo tudi mi. Ta kategorija voznikov je tudi v cestnem prometu vse pogostejše udeležena v nezgodah, kot povzročitelji in kot poškodovani. Kaže se še v objestnih voznjih, voznji brez čelad, s tehnično vprašljivimi vozili zaradi domačih predelav, ki povzročajo hrup in motijo ljudi. Verjeme, da poskušamo vse, da bi ta problem zaježili. Opravljamo skupinske nadzore prometa, tedensko odzivamo nekaj koles, vendar je tega še vse preveč. Najbrž bo treba razmisliti še o drugih ukrepih. Skupine se zadržujejo na različnih koncih mesta in pozno v večer povzročajo hrup. Mi bomo vztrajali pri nadzoru in ukrepali bomo proti vsakemu vozniku: obveščali bomo starše, kadar gre za mlado letne voznike, zoper kršitelje bomo uvedli postopke in v skladu s pravili tudi odvzeli motorno kolo, dokler ne bo razsodil sodnik za prekrške. Ob tem moram povedati še to, da bi k zmanjšanju hrupa in objestnega obnašanja lahko prispevali veliko tudi starši. Mnogi sploh ne vedo za otrokovo početje, ne vedo, s kakšnim vozilom se otroci vozijo in če bi vsaj občasno pogledali otrokov motor in vedeli, kje je zvečer, bi bilo veliko boljše. Še to bi želel reči: predelave povzročajo hitro obrabo posameznih delov, ki jih solidarnostno zamenjujejo, če te možnosti ni, pa se na pohodih po mestu lotevajo kraje potrebnih delov. Za mnoge postaja to stalna praksa, na smetiščih, v morju in v bližini stanovanjskih hiš potem najdemo oropane motorje. Računamo na pomoč občanov, na hitro in sprotno obveščanje, poleg tega pa bi morali tovrstne težave obravnavati tudi sami v okoljih, kjer živijo. To je edini način, da lahko omilimo tovrsten hrup. Starši pa naj le razmislijo o moralni odgovornosti, ki jo imajo, ko otroku kupijo motorno kolo.

Neva Zajc

Ko smo ravno pri resnih stvareh. Načelnik oddelka za notranje zadeve občine Izola, Vinko Pristov, (po neuradnih vesteh) zapuša to delovno mesto in se vrača na delo v Koper. Lahko bi rekli, da je bil razmeroma neopazen a hkrati dovolj učinkovit in uspešen. To dokazuje tudi eden od pozivov v redakcijo Mandrača. Nek občan je namreč predlagal, da bi pohvalili delavce tega oddelka (Liljano, Dragico, Gregorja itd.) za uspešno delo in odnos do strank.

Njim gre torej pohvala, šefu pa dobre želje za še boljše delo.

1991. leto je v marsičem posebnol! Pečat mu dajejo, če ostanemo le ob polletnih dogodkih, vojno dogajanje, tako slabi rezultati gospodarskega in poslovanja v družbenih dejavnostih, kot že dolgo ne... Tekoče leto pa je Izolane prikrajšalo tudi za nagrajence ob občinskem prazniku. Vzrokovi za to ne poznamo, vemo pa, da je med nami veliko posamarznikov, skupin ljudi, ki bi jim morali vsaj družno reči glasni HIVALA:

Predlagamo in izbiramo - predlagajte in izbirajte! To bi lahko bili prihodnji občinski nagrajenci - s soglasjem občanov Izole!

- **Osebe dispanzerja za žene v Izoli:** dr. L. Mikošević, obe medicinski sestri za dolgoletno skrb in pomoč ženam, materam in dekletom, za vso toplino in prijaznost pri strokovnem delu in iskrenem nasvetu, za organizacijo dispanzerskega dela brez nepotrebnega čakanja in pogoste uradniške brezbriznosti v sorodnih službah.

- **Nadja Bizjak, učiteljica Osnovne šole Vojke Štrnc:** za že tri desetletja dolgo učenje izolskih tretješolcev - z vso prizadevnostjo, toplino in vstrajnostjo; za vzgojo številnih mladih generacij, s postrivnostjo in ljubeznijo, ki ostaja v spominu, pa tudi za dolgoletno gojenje slovenske narodnozabavne glasbe in narodnega izročila.

Kdo so "KRIVCI"?

Da, tudi otroci znajo izraziti svoje ogorčenje. V eni od prejšnjih številčk smo, ob sanaciji Trubarjeve ulice zapisali, kako so uničili otroško igrišče. Opozarjali smo, da so sicer obnovili del starega jedra, na avtomobile, ki jih bodo s seboj pripeljali novi stanovalci, pa enostavno pozabili. In tako je en problem povzročil drugega. Bivše otroško igrišče med Trubarjevo in Aškerčevo ulico je postalo, natanko to, kar smo napovedovali: divje parkirišče in vir nesnage za vse prebivalce, ki ob njem stanujejo. Ko so stanovalci pri ustreznih "organih" protestirali, so dobili odgovor, da bodo, točno tako, kot je bilo obljubljeno pred začetkom sanacijskih del, stvari urejene glede na zahteve stanovalcev in sicer, da bodo prostor, kjer je igrišče, asfaltirali, uredili zelenico in samo igrišče. Vendar jim je bilo rečeno, da bodo na to morali počakati še malo, toliko, da uredijo še nekaj bližnjih stavb. Čas teče, otroci se hočeje igrati - le teh je tod okoli kakih 20 - igrišče pa je postalo deponija za pločevino.

Kako lepo bi bilo, če bi gospod občinski inšpektor malo pogledal k nam, saj se še vedno spominjamo njegove učinkovitosti, ko je bilo treba odstraniti stare avtomobile in (ne)zapuščene prikolice s prostora za cerkvijo. Danes je tam tako kot je bilo pred akcijo, pa tudi ob sami cerkvi samevajo uboge, v nebo vpijoče razbitine in čakajo na pajka, ki bi se jih usmilil. Kje ste zdaj dobri gospod Rozman?

Seveda se vsega tega zavedajo tudi otroci, ki bi se spet radi igrali tam, kjer so se desetletja pred tem. Pa tudi stanovalci bi radi enkrat imeli mir pred to množico priseljenih avtomobilov (saj jih ljudje niti najmanj ne motijo). Med avtomobili so tudi takšni, ki se niso premaknili že nekaj mesecev ali pa takšni, ki vžgejo šele po dvasetem poskusu (To se dosledno dogaja zgodaj zjutraj). Da sploh ne govorimo o mačji drbali, ki se neovirano razmnožuje (mislim, da je tod zdaj kakih 30 mačk...) in o ubogih nervoznih psih, ki jih ljudje spuščajo kar na igrišče, ki je postalo tudi pasji WC.

Pred dnevi so tam otroci urejali nogometno igrišče. Ko sem jih prosil, naj pazijo na prah, ki se dviga v oblakih in vdira v stanovanja, so s tragičnim izrazom pripomnili, da jih spet podimo... Umaknili so se pred garaže (katerih vrata so na sosedovo žalost večkrat tarča žog) in glej ga zlomka, pojavil se je sam lastnik, ki jih je seveda nagnal. In tako vsi po vrsti.

V pogovoru z delegacijo otrok (saj vedo, da pišem v Mandrač) sem moral obljubiti, da bom pisal tudi o tem, "njihovem" problemu, hkrati pa sem naivno predlagal, naj zaenkrat, dokler ne bodo stvari urejene, hodijo k svetilniku. Pa sem dobil odgovor: "Mi tja med tiste drogiranice nočemo!!! Tam so igle in tam je droga." Otroške blodnje ali fantazija? Morda pa so res kaj videli.

Kaj, če bi naši fantje postave, ki nam sicer dajejo velik občutek varnosti, ko tako lepo oboroženi hodijo po Izoli, tudi kaj storili na tem področju. Lahko bi nas vsaj nekoliko pomirili, da se otroci ne bodo bali nekaterih krajev... Pa brez zamere. Relata refero...

A. šumenjak

NEKATERIM JE USPELO

"Kaj hodiš, saj vidiš da imam delo", se je tudi name obregnila Celestina. Kljub temu, da sva bila že predhodno dogovorjena, sem počakal. Ura je bila že preko 20.00, ko si je Celestina vzela pol ure časa za klepet, seveda v njeni hiši v Jagodju. In v pogovoru, ki se je zavlekel za dodatnih 30 minut, sem lahko spoznal bistvo življenja in dela branjevke z najdaljšim stažem na izolski tržnici.

Letos teče že 23. leto odkar se je Celestina "zapisala" izolski piaci. V teh dolgih letih, pravi, se stvari niso v ničemer spremenile. Spremenili so se le ponudniki, saj so namesto domačih kmetov, ki jih je na tržnici iz leta v leto manj, njihovo mesto zavzeli prodajalci iz drugih delov Jugoslavije. O konkurenci ne bi govorila, pravi Celestina, saj mi še vedno uspeva ponuditi veliko izbiro sadja in povrtnine, tu pa je odgovor, da mi kupcev ne manjka. In ko smo že pri kupcih, je zanimiva njihova razvrstitev: 70 odstotkov je stalnih strank, 20 odstotkov nevoščljivih, ostalih 10 odstotkov pa je nezanimivih, pravi izolska branjevka. Najraje "zabrusim" znanim strankam in upam, da mi ne zamerijo. Tudi to je način ljubezni in spoštovanja.

Celestina se je prodaji tržnih viškov zapisala že v zgodnjem otroštvu. Težke razmere so zahtevale veliko odrekovanja in tudi izjemno energije. Vse do leta 1980 je Celestina opravljala kar 4 dela: redno delo v Delamarisu, na tržnici, njivah (skupaj 3 ha zemlje), čistila pa je tudi stopnišča izolskih stolpnice. Delovni dan od 5 zjutraj pa do 23. ure, je za Celestino značilen tudi danes. Poleg skrbi za prodajo, je ostali del dneva predan z mislimi vezanimi na kmetijsko delo, saj njive zahtevajo cellega človeka. Sreča je, da Celestini v kmetijski proizvodnji pomagajo plačani delavci. Celestina ne razmišlja o upokojitvi, saj brez ljudi ne bi mogla. Tržnica ji ne pomeni prostor za nemoteno opravljanje poklica, pomeni ji vsebino in smisel življenja. In če bom po 15-tih letih čakanja le prišla do primernih prostorov (zaprtega tipa, o.p.) potem sem v življenju dosegla vse.

S to željo in željo, da preko Mandrača, katerega zvesti bralec je tudi naša Celestina, pozdravim njene stalne in občasne kupce, se končuje tudi utrinek iz življenja in dela najstarejše izolske branjevke.

Vlado Ostrouška

Izvršni svet SO Izola, GIP Stavbenik Koper in Društvo arhitektov obale (DAO), razpisujejo slovenski, splošni, javni, anonimni, anketno-programski

NATEČAJ

za programsko urbanistično ureditev območja mesta Izola med Prečernovo cesto in Drevoredom 1. maja ter za zasnovo ureditve Prešernove ceste v mestno ulico.

ROKI

Za pričetek natečaja, dvig natečajnih podlog in oddaja natečajnih nalog bodo naknadno objavljeni v časopisu Delo.

Vse informacije in dvig natečajnih podlog po pošti ali preko skrbnika natečaja:

DAO, Kidričevo nabrežje 2, 66330 Piran, tel. 066 76-225

po vplačilu kavnice 1.500,00 din v gotovini

ali na Ž.R. št. 51410-601-18124 s pripisom "NATEČAJ".

NAGRADE

1. Nagrada	200.000,00 din
2. Nagrada	110.000,00 din
3. Nagrada	80.000,00 din

Strokovna komisija lahko po svoji presoji nagradni fond deli v drugačnem razmerju, vendar med največ šestimi udeleženci.

Fond za odškodnine 50.000,00 din

Nagradni fond bo do dneva izplačila obrestovan - zvišan kot vezana sredstva nad 3 mesece pri SB Koper.

ČLANI OCENJEVALNE KOMISIJE

1. Alojz ZORKO, dipl. ing. gr.	IS SO Izola
2. Marjan JOVANOVIČ, dipl. oec.	Sklad stavbnih zem. SO Izola
3. Milan KUKOVEC, dipl. oec., dipl. ing. st.	KS Izola II.
4. Leopold GORJUP, dipl. ing. gr.	GIP Stavbenik
5. Dario BARILLE, dipl. oec.	GIP Stavbenik
6. Aleksander BIZJAK, dipl. ing. arh.	DAO
7. Matjaž GARZAROLI, dipl. ing. arh.	DAO

Poročevalec: Jana GOJANOVIČ-PURGER, dipl. ing. arh.

Zavod za planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve SO Izola

Skrbnik natečaja: Nebojša VRANEŠIČ, dipl. ing. arh.

Društvo arhitektov obale

Ob letošnjem ribiškem prazniku so se nekateri "dobro obveščeni Izolani" spraševali, kaj imajo z Izolo opraviti konji, ki so paradirali skozi mesto. Njim v znanje objavljamo ta kratek (štirinožni) sprehoč skozi izolski čas:

Leta 1766 - je bilo v Izoli 123 glav goveje živine, 1331 ovac, 126 konj, 1 mula in 138 oslov.

Leta 1886 - je bilo v Izoli 28 konj, 37 mul, 104 rogate živine, 9 koz, 1 ovca, 50 ščetinarjev in 522 oslov.

Leta 1916 - je bilo v Izoli 14 konj, 142 volov in krav ter 213 ovc in koz. (O oslih ni podatkov).

Leta 1932 - je bilo v Izoli 155 glav živine, 210 prašičev ter okrog 130 oslov.

Vprašanje za bralce "Mandrača"; koliko oslov in konj je v Izoli leta 1991?

Podatki so vzeti iz (prelepe) knjige Janeza Kramarja "Izola, mesto ribičev in delavcev".

PS. Na prvi "Trki na prstenac" v Barbanu je pred nekaj manj kot 500 leti zmagal Izolan s priimkom Quelleri. Nekam znano zveni, kajne.

ŽIVETI je ZDRAVO

(nanizanka)

Trudapolno poletje gre v franže. SITPA se je lep čas uspešno maskiral v uniformo TO in je bil ves čas neprepoznan! Glede na totalno razsulo, ki grozi državi Izola, če SITPA spet ne spravi na papir nadaljevanje svojega umotvora v pomoč Svetu modrih, je normalno, da berete kar berete.

Poleg svetlobe - sonca je človeku nujno potrebno tudi gibanje - aktivnost.

Poznamo več vrst gibanj:

Premikanje spodnjih udov (podoblika je hoja po ulici Oktobrske kontrarevolucije, kjer noga sama od sebe išče pločnik, ki ga kljub obnovi asfalta še vedno ni, medtem, ko oko zre v hiše, ki čakajo dovoljenje Sveta modrih za adaptacije preden se podrejo ali vsaj do leta 2000)

Premikanje zgornjih udov (podoblika le tega je trkanje s kazalcem na čelo ob poslušanju občinskih parlamentarnih razprav)

Premikanje bokov (podoblika je hoja brez ene visoke pete po tlaku starega mestnega jedra)

Utripanje z vekami (podoblika je utripanje pri ogledovanju plačilne kuverte);

Premikanje glave na vratu (podoblika je nejeverno nihanje v levo in v desno ob poslušanju skrajno nepreverjene novice, da občinska dacarija mojim TO s borbem - obrtnikom ni odložila plačila davščin, si pa je za to kupila nov avto, verjetno katrcio, iz razvojnih denarjev davčne uprave)

Premikanje spodnje čeljusti (podoblika je premik navzdol in mirovanje za četrt ure, ko si lastnik barke in bodoči najemnik priveza ogleduje pogodbo Komunale, kjer je naštetih kup dolžnosti srečnega kapitana, pozabljeno pa je na njegove pravice oz. na dolžnosti Komunale)

Premik ušes in ritj (podoblika je striženje z ušesj, da bi zaslišali novico o odprtju kakega novega delovnega mesta, kar se zadnjice tiče pa kakor vam drago in po potrebi)

Neusmiljeno jasno je, da Svet modrih v redkokaterem mestu zna tako dobro poskrbeti za telesnogibalni blagor svojih podanikov kot je to v Izoli. Naj končam s približnim citatom iz Voltairovega Candida: ta svet (Izola) je najboljši izmed vseh možnih svetov. That's all folk! (se nadaljuje) SITPA l.r.

Da piu' parti abbiamo avuto segnalazioni che "il mandracchio" viene letto, soprattutto, perche' e' un giornale fresco... Si, specialmente d'estate quando nasce sotto i frondosi ippocastani del giardino del "Buffet Doro".

Percio' in questo numero del primo anniversario sentiamo il dovere di esprimere un sentito grazie

ai due simpatici gestori del locale, Anna e Franco, e non solo per averci offerto gentilmente la sede redazionale estiva, ma anche, e soprattutto, per quanto si sono premurati a spegnere in noi i languori nelle calde serate e notti d'estate.

La redazione

Čakule

Vest dneva, da je Občina (iz sredstev za modernizacijo poslovanja) končno kupila lastni službeni avtomobil Citroen ZX je pretresla izolsko javnost. Za nakup ni bilo odločilno dejstvo, da občinskih predstavnikov nekajkrat niso pustili na rezervirana parkirišča pri republiški skupščini. Problem je bil v tem, da so podložniki hitreje od oblasti stopali v nove čase, saj se vozijo z dobrimi avtomobili, oblast pa z avtobusi.

Zadnja seja občinske skupščine je bila 18. julija. Predsedstvo skupščine se je dogovorilo, da bo naslednja seja 10. avgusta, a so strokovne službe ugotovile, da ne bo sklepčnosti. Predsednik IS je zato sklical sejo za 29. avgust, predsedstvo pa je bilo proti in določilo nov datum - 12. september. Predsednik IS je kmalu zatem določil nov datum - 19. september. Zdaj je na servisu spet predsedstvo.

Stepanovi, hote ali nehote, oblikujejo Izolo. Starejši je narisal stavbo sedanje pošte, mlajši Stepanov pa zazidalni načrt tržnice za pošto. Gospa Stepanova se medtem ukvarja z nekam oporekano ureditvijo vrtičkov v Šolski ulici.

Izolski Rdeči križ dela velik biznis s pridobivanjem krvodajalcev. Ko je pred dnevi nastopila kriza s krvjo so štirim krvodajalcem poslali telegram, naj se zglasijo na transfuzijski postaji. Za telegrame so plačali skupaj 200,00 dinarjev, za uslugo pa so dobili plačilo 60,00 dinarjev. Očitno je kri cenejša od pošte.

Mladoletni dirkači protestirajo, ker se Drogenik Veliki naokrog prevaža brez čelade na glavi. Prizadeti je zatrdil, da je edini razlog v tem, da tako velikih čelad pač ne delajo.

Naša predsednica, Zorka Sosič se je invalidsko upokojila za 4 ure. Na žalost skupščinskega vodstva ta upokojitev ne velja za njeno poslansko delo.

PANDOLO

Save' tutti cos' che xe sta roba? Ma che domanda. Per voialtri che lo giogavivo non ghe xe problemi, ma per sti altri, penso proprio che si... Del resto anche sta lingua, no la xe proprio quella del bon Dante, ma piuttosto quella del bon Carletto e noialtri la capimo ben, no xe forse sacrosanta verita'? Ma parlemo piuttosto del Pandolo, sto zogo che nassi chissa quando. El se difondi chissa dove. De sicuro se sa che el xe stado sempre abastanza famoso per le nostre contrade. In tempi, vatei a pescar, el ga solca l'oceano approdando in America, dove quei mati de americani i lo batesa "baseball" (no xe una bestemia, xe proprio el suo nome). La, con qualche picia modifica ale sempre incerte regole, el diventa presto un zogo nazional. Sia in America che per le nostre contrade el jera, el xe e anche el restera' un zogo riservado ai giovanoti dai 7 ai 77 ani.

LE REGOLE DEL PANDOLO (versione MANDRACIO)

I REQUISITI: - una massa dai 30 ai 50 centimetri (fatta da un manigo de scova de legno duro) - el pandolo (un tochetto de manigo de scova, sempre de legno duro, corto intorno ai 10 centimetri e apuntido a cono ai due lati) - la base (un bel pieron o un bel zocco)

LE SQUADRE: Omini picci e grandi dai 7 ai 77 ani con meno de tre litri de vin in stomigo, senza o con ociai e almeno un po vestidi (no nudil). La squadra pol gaver da uno a piu' componenti. Piu' che ghe ne xe mejo xe, pero' bisogna zerçar de no esser piu' che in cento perche' dopo no se sa chi xe i zogadori e chi el publico... Bel saria che le squadre fossi dei vari rioni.

LE REGOLE DEL PANDOLO (variante MANDRACIO)

Bisogna premetter che el pandolo ga tante e diverse regole. Parlando coi superstiti de questo nobile zogo, gavemo zercardo de meter insieme el mejo del mejo. Eco cos' che semo riussidi a meter insieme:

Ogni squadra manda in campo el proprio rappresentante (uno per squadra, se intende). Prima de cominciar i arbitri tira a sorte per veder chi che sara' alla base e chi che zerchera' de beccar el pandolo. Dopo la scelta el batidor va alla base, el mette el pandolo sulla base e disendo: "PANDOLO, PANDOLO, PANDOLO zero" el zerca de darghe un colpo per farlo saltar e dopo el ghe da una bela sventolada con la massa zercando de farlo svolar via quanto piu' lontan. El componente dell'altra squadra zerca de ciaparlo in man.

Se ghe riesce allora el gha el diritto de tirarghe alla base. L'altro, alla base, el zerca de sbatter el pandolo via. Se el pandolo va a tocar la base avien el cambio. Se invese el pandolo nol toca la base allora dove che el se ferma el batidor pol darghe un colpo per farlo saltar dopo de che el ghe da de novo una bela sventola per farlo svolar quanto piu' via. L'avversario zerca de fermarlo (ciaparlo in man - el pandolo!).

Se al primo tiro del batidor l'avversario non riesce a fermar el pandolo, el batidor pol darghe al pandolo un altro colpo per poi farlo svolar via, mentre l'avversario zerca de novo de ciaparlo. Dopo che el

pandolo xe casca' per tera opur se el batidor dise che nol ghe da el secondo colpo, el batidor zerca de indovinar quante masse ghe sta fra la base e el pandolo. L'avversario pol dir che va ben, in quel caso el batidor torna alla base e el ripete l'operazion battendo sulla base e disendo: "PANDOLO, PANDOLO, PANDOLO (per esempio) 45" (se la distanza concordada jera 45 masse). Se invese l'avversario dise che nol xe d'accordo sulla distanza, se procede ala misura - cola massa. Se xe meno masse de quanto dito dal batidor, allora i due se cambia. Xe l'orno dell'altra squadra che va a bater. E cussi' tuto da capo. Se el caposquadra decide, che va un secondo zogador a ricever i colpi, avien el cambio. Tuto dipende dal caposquadra che in questo caso per la squadra el diventa el Padreterno.

LE PRESENTI REGOLE LE XE INSINDACABILI POSSIBILI RICORSI I POL ESSER ESPOSTO SOLO ALA STAZION DE POLIZIA E NO PRIMA DELE ORE 23.59 DEL GIORNO 15 SETEMBRE 1991.

IN CONSIDERAZION VEGNERA' CIOLTI I RICORSI DE QUEI PARTECIPANTI AL TORNEO CHE AL ALCOLTEST I RISULTERA' FORTEMENTE POSITIVI, PERO' DIMOSTRANDO DE GAVER ANCORA ALMENO QUALCHE TRACIA DE SANGUE NEL ALCOL.

comitato pro pandolo Isola

NEDELJA 15. SETTEMBRA

od 17.00 do 24.00 ure

NA SVETILNIKU

MANDRAGEVA FEŠTA

OB 1. OBLETNICI IZHAPANJA

14.00 POHOD "MANDRAČ"

17.00 BALINCANJE "PO DOMAČE"

17.30 BIG BAND ORCHESTRA

18.00 PANDOLO

18.30 GRAFFIT BAND

19.00 PAILO (ALKA)

19.30 ZURA & FRIŠNI KALAMARI

20.30 FARAONI

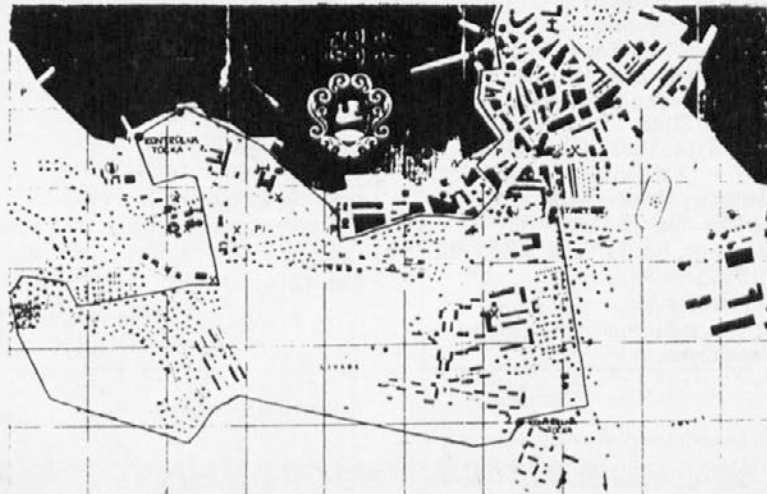
Animator : GUIDO MERLOT

Poleg bogate ponudbe klasičnih jedi in pijač še "specialitete iz domače kuhinje": pohane sardelice, ribji namazi, brodet, polži itd.

VABLJENI IZOLANI

in tisti, ki se tako počutite

Na skici je trasa POHODA "MANDRAČ" s katerim bi Izolane radi povabili na ogled našega lepega mesta. Pot je že preizkušena in jo boste zmoogli vsi, ker ni več jih vsponov jo lahko prehodimo v uri in pol zmerne hoje. Če vam je kaj do zdravja, dobre volje in svežega zraka pridite v nedeljo od 14.00 do 15.00 ure pred Kulturni dom. S seboj pripeljite zakonskega sopotnika, otroke, taščo itd, skupaj se bomo podali na pot in jo končali na osrednjem prizorišču (Svetilnik). Tam nas bo čakalo okrepčilo in morda celo nagrade za : najštevilčnejšo družino, najmlajšega in najstarejšega pohodnika, najtežjega in tudi najsrečnejšega izžrebanca med pohodniki. Saj veste : " En kilometer na dan pelje zdravnika stran".

TAPETNIŠTVO

Brenčič Drago
Izola, Tomažičeva 18

PRIHAJA JESEN
STE PRIPRAVLJENI NANJO ?
iz starega
Vam lahko naredimo novo

Odperto od 7-15, ob sobotah od 8-12

GROSIST

BAJT MILOVAN

IZOLA, Dantejeva 2

Tel. 62-721

PRODAJA ALKOHOLNIH IN
BREZALKOHOLNIH PIJAČ
NA DEBELO IN DROBNO

MI SE SPOZNAMO
NA
TEKOČE STVARI

S & D

Silva Filipič
Davorka Luša

KNJIGOVODSKI SERVIS
IZOLA, Plenčičeva 3
TEL. (066) 63-222

1+1=2 Mi pa vemo še več!

CVETLIČARNA ORHIDEJA

POROČNI IN DARILNI ŠOPKI - IKEBANE - VENCI - POGREBNI
ŠOPKI - LONČNICE - VEZANO CVETJE

ODPRTO NON - STOP
OB NEDELJAH OD 8 DO 11 URE

Po naročilu prinašamo cvetje tudi na dom.

Kristanov trg 4, tel. 61-606

PIZZERIA

NAPPA

PRED 20 LETI SMO SPEKLI
PRVO PIZZO
V SLOVENIJI

POTEM SO BILE
IZ LETA V LETO BOLJŠE
ZDAJ VESTE, ZAKAJ SO
DANES TAKO OKUSNE.

Pripravljamo pa tudi
različne vrste testentin,
sipe v omaki in še kaj

PIZZERIA NAPPA
Verdijeva ulica
(OB MANDRAČU)

JASNA GOSTILNA TRATTORIA

Jagodje-Dobrava

PRIJETEN KRAJ V
PRIJAZNEM MESTU
TEL. 62-439

ELITE

dancing club Koper

Pozdravljena generacija Kameleonov in Paul Anke! Pozdravljeni v klubu, kjer boste lahko dokazali, da nočna zabava ni le privilegij mlade generacije. Pozdravljeni v elegantno urejenem a prijaznem zatočišču zabave željnih trideset, štirideset in petdesetletnikov, ki smo zrastle ob električnih kitarah, nepozabnih pesmih in z željo po srečnem življenju v svetu miru. Dobrodošli v klubu, kjer ni nevarnosti, da bi se srečali na plesišču z lastnimi otroci.

Dobrodošli v klubu, kjer ne priznamo besede "odpisana generacija".

Vrata našega nočnega hrama odpremo vsak ČETRTEK, PETEK, SOBOTO in NEDELJO ob 21. uri, zapremo pa jih tam po tretji uri zjutraj. Ob prihodu vas bo sprejel receptor in vam zagotovil prostor v povsem preurejenem lokal, disc jockey bo poskrbel za sodobno plesno glasbo, pa tudi za glasbo ob kateri smo zrastle. Glasba ne bo motila vaših pogovorov, osebje pa vam bo postreglo z izbrano pijačo in hladnimi prigrizki. Vstopnine NI, razen ko pripravimo posebne programe z izbranimi gosti - glasbeniki in plesalci.

Na večer sprejmemo po 150 obiskovalcev, če pa boste prišli v večji skupini najavite svoj prihod na telefon 066-23998. Vsak večer za zabavo izžrebamo tudi nekaj nagrad in sploh skrbimo, da nikomur ni dolg čas.

ELITE dancing club, Carpacciav trg 6 (ob Hotelu Triglav) v Kopru.

DOBRODOŠLI!

MANDRAČ je mesečnik krajevnih skupnosti občine Izola

Uredništvo: Zorka Sosič, Anton Jurišević, Neva Zajc, Mirjam Muže-nič, Andrej Šumenjak, Gianfranco Siljan, Vlado Ostrouška, Dimitrij Kralj, Vlado Vidrih, Drago Mislaj

Oblikovanje: Davorin Marc

Fotografije: Danijel Novakovič

Rač.obdelava, laserski izpis: GRAFFIT

Tisk: Tiskarna Piran

CENA: 0 dinarjev

naročnine, miloščine in podkupnine ne sprejemamo

KONSOL d.o.o. IZOLA

ZDAJ, KO ŽE VESTE,
DA IMAMO NAJBOLJŠE
ZAŠČITNE FOLIJE ZA STEKLO

vam lahko izdamo še naš naslov

KONSOL d.o.o. Senčna 3
Tel. 63-350

VČASIH SO JI REKLI

IN TUDI DANES JE TO TRGOVINA,
BREZ KATERE PREPROSTO NE GRE

tekstilni izdelki in izdelki domače obrti

Ob stolpu 5 Izola

SUDKOP

TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO
Izola, B. Kraigherja 14
Tel. 066-63522

nudimo več vrst

KAVE

(tudi surove)

ter druge prehrabene
izdelke po zelo ugodnih
cenah

Obiščete nas lahko
VSAK DAN od 8 - 20 ure
OB NEDELJAH IN
PRAZNIKIH
od 8 - 12 ure

Zakaj bi hodili po kavo
v Trst, če jo lahko pri nas
dobite še ceneje.

IŠČETE PRALNICO, KJER BODO ZNALI
POSKRBE TI ZA VAŠEGA
ŽELEZNEGA LJUBLJENCA ?

MARINA 2
Izola

NAS ŽE POZNATE,
A ZDAJ SMO SPET NOVI
IN ŠE KVALITETNEJŠI.

PO PRANJU BOSTE
ZADOVOLJNI VI IN VAŠ AVTOMOBIL

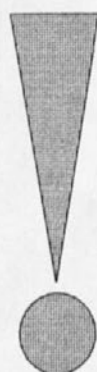
Če ste za tradicijo se lahko odločite tudi za ročno pranje

Z NAMIBOSIJE GRADILI
HITREJE IN CENEJE

PODIJETJE Z
GRADBENIM
MATERIALOM

OBRTNA DOKLA IZOLA
TELEFON 066-61-648

URŠKA
več kot plesna šola

OBVEŠČA

Zadnji teden v septembru
se bomo spet srečali
na ZAČETNEM
in NADALJEVALNEM
tečaju
za MLADE in ODRASLE
Informacije in vpis
GRAFFIT Izola (62-022)

IZOLANI !

Ali že veste, da je spet odprta
MALOPRODAJA, trgovina z živilskimi izdelki
v Dantejevi ulici št.12 (pri Sv. Roku) ?

Prodajamo vse izdelke Droge Portorož, Delamarisa in Ribe iz Izole,
pa tudi kaj drugega se bo še našlo.

Naša posebnost so CENE, saj so NIŽJE kot v diskontnih trgovinah.
Po izredno ugodnih cenah prodajamo poškodovane izdelke Droge in Delamarisa.
Z veseljem vas bomo postregli vsak dan od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 16.00 ure,
v soboto pa od 8.00 do 11.00 ure.

Lep pozdrav !

MALOPRODAJA Izola

EXPRESS OPTIKA

Računalniška določitev dioptrije, pregled
in računalniška izdelava točnih očal,
kvalitetni moderni okvirji, dioptrije vseh
vrst s posebnimi zaščitnimi postopki.
Specialno stanjšana stekla za visoke
miopije in vse vrste kontaktnih leč.

EXPRESS FOTO

Fotousluge od A do Ž - SVETOVANJE

Fotooptika RIO

Ljubljanska 24
Izola
tel. 61 - 403

Vsak dan od 9-12 in od 16-19 ure.
Poleti od 17-20 ure

V NASLEDNJI ŠTEVILKI :

Izola je proletarsko mesto majhnih ljudi.
Nič čudnega torej, da v tem mestu živi tudi
najmanjši sesalec na svetu...

zato pa imamo Bol-
nišnico z največ jimi
težavami v Deželi...
...Končuje se Gobbo
story...začenja zgod-
ba o marini...o najsta-
rejših ribičih...

...da ne pozabimo na NMM (Neodvisni
Mladinski Mandrač)... in tečaj igranja
kitare, ki ga piše Stanislav Bakan...pa
podlistek o Kortah...vest o črnih gradnjah

Dobrodošli

na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju!

Vse,
ki se bodo
na celjski sejem
pripeljali s kasko zavarovanjem,
sklenjenim pri zavarovalni družbi Adriatic,
čaka Adriaticova majica.

Obrtnikom,
obiskovalcem Mednarodnega obrtnega sejma v Celju
nudimo v septembru 1991
pri sklenitvi 3 zavarovanj
15 % popust.

S posebnim popustom boste zavarovanje sklenili v vseh
Adriaticovih poslovnih enotah in predstavništvih.

Dobimo se v naših sejmskih prostorih
na tribuni hale A!

Adriatic
zavarovalna družba d.d.
assicurazioni s.p.a.

Ljubljanska cesta 3a, 66000 koper
tel.: (066) 33-115, 33-131
fax.: (066) 38-200
telex: 34-163 YU adriko

poslovne enote
in predstavništva

poslovna enota ljubljana
tržaška 118, 61000 ljubljana
tel.: (061) 273-175, 273-288

poslovna enota celje
titov trg 6, 63000 celje
tel.: (063) 27-711, 27-729
fax.: (063) 26-840

poslovna enota pula
rade končara 28, 52000 pula
tel.: (052) 44-560
fax.: (052) 33-140

predstavništvo sezana
partizanska 17, 66210 sezana
tel.: (067) 73-707

predstavništvo buzet
II. istarske partizanske brigade 2, buzet
tel.: (0531) 61-701

PRIMORSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

FIBA

d.o.o. Koper

NOVE
OBRE
STNE
MERE

VARČEVANJE - ZIRO RAČUNI - PLAČILNI PROMET - PLAČILNA KARTICA -
MOŽNOST KREDITIRANJA - FINANČNO IN DAVČNO SVETOVANJE

HRANILNE VLOGE

AVISTA - NA VPOGLED	98 %
VEZAVA ZA 1 MESEC	180 %
VEZAVA ZA 2 MESECA	185 %
VEZAVA ZA 3 MESECE	190 %
VEZAVA ZA 6 MESECEV	195 %
VEZAVA ZA 12 MESECEV	200 %

TEKOČI RAČUNI

AVISTA - NA VPOGLED	98 %
DOVOLJEN LIMIT NA TEKOČEM RAČUNU do 10.000,00 DIN	180 %
nad 10.000,00 DIN do 25.000,00 DIN	187 %
nad 25.000,00 DIN do 40.000,00 DIN	194 %
NEDOVOLJEN LIMIT NA TEKOČEM RAČUNU	265 %

NOVE OBREŠTNE MERE VELJAJO OD 1. SEPTEMBRA 1991
Garancija za hranilne vloge in tekoče račune Nova banka d.d. Ljubljana

POZOR

Ponovno smo sprostili prodajo deležev za OSNOVNI KAPITAL
hranilnice. Deleže lahko vplačate v dinarski protivrednosti
200 DEM po zadnjem borznem deviznem tečaju.

VSE INFORMACIJE: Koper, Ob ogrlici ali tel. 066 - 38010

nagradna vzpanka

Na fotografiji je eden od
bodočih izolskih upokojen-
cev. Karlo je trenutno na do-
pustu, po poslovilni fešti pa
bo postal član najštevil-
nejšega slovenskega društva.
V zvezi z njim morate odgo-
voriti na dve vprašanji:

1. Kaj je oseba na fotografiji po poklicu?
2. Koliko mesecev delajo ribiči za priznano 1 leto službe?

Odgovore pošljite na naš
naslov oz. jih oddajte v kate-
rokoli trgovino v Koprski ali
Ljubljanski ulici.

Nagrada: Walkman

UGANKA IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE :

Na fotografiji v izredni številki Mandrača je bil
narodnozabavni ansambel Ottavia Brajka. Humorist tega
ansambla pa je Giovanin. Prejeli smo celo množico
pravih odgovorov, nagrajence pa bomo objavili v
naslednji številki Mandrača. Brez skrbi, 3 LP plošče so že
v uredništvu in čakajo, da jih dodelimo izžrebancem.

IL MANDRACCHIO